

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

DESIRABLE CHARACTERISTICS OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN
SECONDARY SCHOOLS IN PATHUM THANI PROVINCE UNDER
PATHUM THANI SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

ภคปภา บัญญัติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัด
ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ภาคภา บัญญัติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นงานวิจัยที่เกิดจากการค้นคว้าและวิจัย ขณะที่ข้าพเจ้าศึกษาอยู่ใน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ดังนั้น งานวิจัยในวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ถือเป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และข้อความต่าง ๆ ในวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าไม่มีการคัดลอกหรือนำงานวิจัยของผู้อื่นมานำเสนอในชื่อของข้าพเจ้า

This thesis consists of research materials conducted at Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi and hence the copyright owner. I hereby certify that the thesis does not contain any forms of plagiarism.

อภิญญา

(..นางสาวภคปภา..บุญญิตี..)

COPYRIGHT © 2021
FACULTY OF TECHNICAL EDUCATIONAL
RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY THANYABURI

ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2564
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
ชื่อ - นามสกุล	นางสาวภัคปภา บัญญัติ
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 335 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้แก่ (1) ด้านความรู้ความสามารถ ศึกษาโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรรายวิชา ศึกษาเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมั่นเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ (2) ด้านความเป็นผู้นำ สร้างแรงจูงใจในการทำงาน สนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชา สร้างมนุษยสัมพันธ์ ความไว้วางใจ เชื่อใจผู้ใต้บังคับบัญชา คอยรับฟังปัญหาและช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร (3) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ยึดระเบียบแบบแผนการปฏิบัติของแต่ละงาน เพื่อให้ความยุติธรรมและเป็นกลางในการปฏิบัติงาน รับฟังความคิดเห็นและบริหารงานโดยให้ทุกคนมีความเสมอภาคเท่ากัน (4) ด้านบุคลิกภาพ ไม่ควรใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา อธิบายด้วยเหตุและผล รู้จักให้อภัยผู้ใต้บังคับบัญชา (5) ด้านการมีวิสัยทัศน์ เข้ารับการ

อบรม ประชุม สัมมนา การใช้เทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ และนำมาบูรณาการในการทำงานให้เกิด ประสิทธิภาพ (6) ด้านมนุษยสัมพันธ์ สร้างความจริงใจ ความเอาใจใส่ ดูแลผู้ได้บังคับบัญชา ให้ความ ช่วยเหลือเหมือนญาติพี่น้องในครอบครัว และ (7) ด้านความรับผิดชอบ สอบถามข้อเท็จจริงจาก ผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

คำสำคัญ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี คุณลักษณะที่พึงประสงค์
ผู้บริหารสถานศึกษา

Thesis Title	Desirable Characteristics of School Administrators in Secondary Schools in Pathum Thani Province under Pathum Thani Secondary Education Service Area Office
Name	Miss Phakpapha Bunyat
Program	Educational Administration
Thesis Advisor	Associate Professor Pimolpun Phetsombat, Ph.D.
Academic Year	2021

ABSTRACT

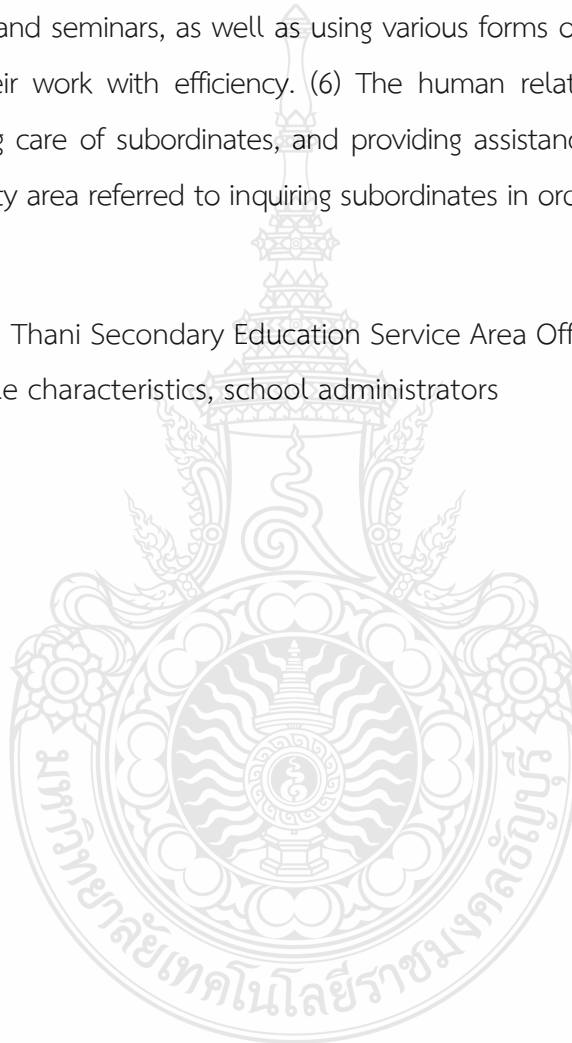
This research aimed to: 1) investigate the desirable characteristics of administrators in secondary schools in Pathum Thani province under Pathum Thani Secondary Education Service Area Office, and 2) propose the guidelines for developing desirable characteristics of administrators in secondary schools in Pathum Thani province under Pathum Thani Secondary Education Service Area Office.

The research sample consisted of 335 teachers under Pathum Thani Secondary Education Service Area Office in the academic year 2020, selected using stratified sampling method. The key informants included seven school administrators under Pathum Thani Secondary Education Service Area Office. The instruments included a questionnaire and an interview form. The collected data were analyzed by using frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research result revealed that: 1) the overall desirable characteristics of administrators in secondary schools in Pathum Thani province under Pathum Thani Secondary Education Service Area Office was at a high level, and 2) the guidelines for developing desirable characteristics of administrators in secondary schools, Pathum Thani province under Pathum Thani Secondary Education Service Area Office included seven areas. (1) The knowledge and competence area referred to studying the structure of educational institutions, courses, and criteria for evaluating academic achievement, as well as constant learning and self-development. (2) The leadership area referred to creating a

motivating workplace, supporting subordinates, building human relationships with reliance on the subordinates, listening to problems, and assisting like a true friend. (3) The morality area referred to following the rules and regulations of each job in order to work fairly and impartially, listening to other's opinions, and managing with equity. (4) The personality area referred to being judicious, listening to subordinates' opinions, giving explanation with reasons and effects, and condoning subordinates. 5) The vision area referred to attending trainings, meetings, and seminars, as well as using various forms of technology to integrate knowledge into their work with efficiency. (6) The human relationship area referred to being sincere, taking care of subordinates, and providing assistances like family members. (7) The accountability area referred to inquiring subordinates in order to find a solution to a problem.

Keywords: Pathum Thani Secondary Education Service Area Office,
desirable characteristics, school administrators

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ลินัฐภา กุญชรินทร์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนไธสง และ ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการสอบ ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณาการสอบ ตลอดจนให้คำแนะนำซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการ ปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือที่ใช้วิจัย 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศม์ ภูติอริยวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสวียน เจนเข้ว่า ดร.วิษณุ เป็รียวนิม ดร.อชิคุณ สีนานาปัญญา และ ครูวัชรินทร์ กลมกล่อม ที่ได้ให้ความ อนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อ พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี ที่ได้ให้ความกรุณาในการเก็บข้อมูล ขอขอบพระคุณครูทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยในการนำ จัดทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ ผู้บริหาร ครูโรงเรียนสายปัญญารังสิต ที่ได้คำแนะนำและช่วยเหลือในการ ทำวิจัย และขอขอบคุณเพื่อนๆ และพี่ๆ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ได้ให้คำแนะนำกับผู้วิจัยตลอดมาด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ผู้วิจัยได้นำเอาหลักวิชาการมาประยุกต์ใช้ในครั้งนี้ คุณค่าอันพึงมี จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อบูชาพระคุณแต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้เขียน หนังสือ บทความต่างๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัย จนสามารถทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประสบความสำเร็จได้ ด้วยดี

ภาคปภา บัญญัติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(7)
สารบัญ.....	(8)
สารบัญตาราง.....	(10)
สารบัญภาพ.....	(12)
บทที่ 1 บทนำ.....	13
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	13
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	15
1.3 คำถามในการวิจัย.....	15
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	15
1.5 คำจำกัดความในการวิจัย.....	16
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	18
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	18
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	19
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา.....	27
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา.....	33
2.4 บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี.....	47
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
ตอนที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี.....	63
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
2. ตัวแปรที่ศึกษา.....	64
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย.....	65
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยม ศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี.....	68
1. ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์.....	68
2. ตัวแปรที่ศึกษา.....	69
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย.....	69
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	89
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	89
5.2 การอภิปรายผล.....	93
5.3. ข้อเสนอแนะ.....	98
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	109
ภาคผนวก ก - รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย.....	111
- หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ.....	112
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	117
ภาคผนวก ค ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อแบบสอบถาม.....	126
ประวัติผู้เขียน.....	133

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 สรุปแนวคิดที่สำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา.....	39
ตารางที่ 2.2 รายชื่อโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี.....	53
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ.....	64
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน.....	72
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน.....	73
ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความรู้ความสามารถ.....	74
ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความเป็นผู้นำ.....	75
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านคุณธรรมจริยธรรม.....	76
ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านบุคลิกภาพ.....	77
ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการมีวิสัยทัศน์.....	78
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านมนุษยสัมพันธ์.....	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความรับผิดชอบ.....	80
ตารางที่ 4.10 ข้อมูลการสัมภาษณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความรู้ความสามารถ.....	81
ตารางที่ 4.11 ข้อมูลการสัมภาษณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความเป็นผู้นำ.....	83
ตารางที่ 4.12 ข้อมูลการสัมภาษณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านคุณธรรมจริยธรรม	84
ตารางที่ 4.13 ข้อมูลการสัมภาษณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านบุคลิกภาพ.....	85
ตารางที่ 4.14 ข้อมูลการสัมภาษณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการมีวิสัยทัศน์.....	86
ตารางที่ 4.15 ข้อมูลการสัมภาษณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านมนุษยสัมพันธ์.....	87
ตารางที่ 4.16 ข้อมูลการสัมภาษณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความรับผิดชอบ.....	88

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	18
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี.....	51

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงตามกระแสยุคโลกาภิวัตน์ ท่ามกลางการแข่งขันสูง การพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัยและรวดเร็ว การแข่งขันในระบบเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ค่านิยม และวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป ทำให้สังคมเกิดการแข่งขันกันหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งด้านการศึกษา ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยของสังคม ทำให้ระบบการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนทิศทางการบริหารจัดการศึกษา ปรับโครงสร้างบริบทให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ยึดหลักการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่ายในการกำกับ ดูแล สนับสนุน ส่งเสริม และเน้นการกระจายอำนาจ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 จะให้ความสำคัญในการปฏิรูประบบการศึกษาให้สอดคล้องกันทั้งระบบ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ปรับหลักสูตร เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดการเรียนรู้ในระบบและนอกระบบ ปฏิรูปการบริหารจัดการศึกษาของหน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองท้องถิ่นและเอกชน ให้กระจายอำนาจและเน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เน้นการยกระดับวิชาชีพครู ปรับปรุงและพัฒนาครู การจัดการทรัพยากรในการจัดการศึกษา การเปลี่ยนแปลงระบบประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพภายใน มีการรับรองและประเมินผลจากองค์กรภายนอก การนำเทคโนโลยี การผลิตสื่อการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและหลากหลาย (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545, น.15-18)

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ทำให้เกิดการตื่นตัวทางด้านการศึกษา เห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ศุภมาส วิสัยนาม, 2560, น.2) ปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการ ส่งเสริมให้บุคลากรมีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นรูปธรรม เริ่มตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงระบบการสรรหาบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีการคัดเลือกเพื่อให้ได้ผู้บริหารสถานศึกษาแบบมืออาชีพ เพราะผู้บริหารเป็นผู้นำ ผู้ประสานงาน ผู้ที่เปลี่ยนแปลงในกระบวนการจัดการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน จัดแหล่งเรียนรู้ ประสานงาน สานสัมพันธ์กับ

หน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก การระดมทรัพยากร บริหารบุคคล จัดสรรงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารเปรียบเสมือนบุคคลสำคัญในการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน นำการศึกษาไปสู่ความต้องการ ความถนัดของแต่ละบุคคล เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน มีคุณภาพ อำนวยความสะดวกประสานงานกับบุคลากร เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารสถานศึกษา (สุพี โสมโสมภา, 2560, น.13)

ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้บริหารสถานศึกษา ย่อมมีบทบาทหน้าที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือประสิทธิภาพในการทำงาน แม้องค์กรจะมีการบริหารงานที่ยังไม่เป็นระบบระเบียบบ้าง แต่เป้าหมายสำคัญขององค์กร คือ การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อบุคคลในหน่วยงานจะมีความรู้ความเข้าใจในบริบทของงานอย่างแท้จริง สามารถบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ทั้งด้านการบริหารงาน ด้านคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้ประสบความสำเร็จ โดยอาศัยความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ของตนเอง และอาศัยความร่วมมือจากผู้อื่น รวมทั้งจรรยาบรรณในวิชาชีพนำไปสู่ความสำเร็จ แต่ในทางตรงกันข้ามหากผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่เป็นที่พึงประสงค์ ย่อมเป็นสิ่งไม่ดีต่อองค์กร เกิดผลกระทบต่อการบริหารงานในสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาขับเคลื่อนการพัฒนาไปได้ยากหรือล่าช้าไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และเป็นสาเหตุทำให้บุคลากรในหน่วยงานไม่เต็มใจปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนเอง ปฏิบัติงานได้ไม่เต็มตามความสามารถ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เหมาะสม มีพฤติกรรมที่ดี เพื่อเป็นแบบอย่างในการพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานของผู้บริหาร เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และบรรลุผลสำเร็จ โดยเฉพาะคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ความรู้ ความสามารถของผู้บริหารในการบริหารงานในสถานศึกษา การมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารมองการณ์ไกลสามารถคาดการณ์ในอนาคต เพื่อนำมาวางแผนกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ อีกทั้งการประพฤติปฏิบัติตนของผู้บริหารยังส่งผลต่อความสำเร็จของผู้บริหาร ทั้งคุณธรรม จริยธรรม มีความยุติธรรม การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา การมีความรับผิดชอบของผู้บริหาร การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูในสถานศึกษา หากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เหมาะสมก็จะเป็นที่ยอมรับ เกิดความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจในการทำงานของครูและบุคลากรภายนอก ทำให้สถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ (ณัฐชนันท์ ธนพประยูร, 2559, น.2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 22 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนใหญ่พิเศษ จำนวน 7 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 6 โรงเรียน

โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 6 โรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 3 โรงเรียน มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 41,826 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี, 2564)

จากความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการให้ผู้บริหารสถานศึกษานำข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้น และนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.2 เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

1.3 คำถามในการวิจัย

1.3.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี อยู่ในระดับใด

1.3.2 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เป็นอย่างไร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ ดังนี้

1.1.4 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี รวมทั้งหมด 2,403 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 335 คน โดยใช้ตาราง เครซี่ แอนมอร์แกน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้มาจากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารจากนักวิชาการ 9 ท่าน ดังนี้ แสงพอนไซ สีวิไซ (2561); ชิวสารณ์ กิ่งแก้ว (2561); สุพี โสมโสภา (2560); ศุภมาส วิสัชนาม (2560); นันทภัก สุขโข (2560); บุชบา คำนนท์ (2559); พัทยา ทวยเศษ (2558); ปรีชาติ ศิลาแยง (2557) และ Stogdill (1948) จึงได้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความรับผิดชอบ

1.4.3 ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรที่ศึกษา คือ

- 1) ด้านความรู้ความสามารถ
- 2) ด้านความเป็นผู้นำ
- 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 4) ด้านบุคลิกภาพ
- 5) ด้านการมีวิสัยทัศน์
- 6) ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 7) ด้านความรับผิดชอบ

ตัวแปรตาม คือ แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

1.5 คำจำกัดความในการวิจัย

1.5.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง คุณสมบัติเฉพาะที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร ในการเป็นผู้นำพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พัฒนาสถานศึกษา พัฒนาครูและบุคลากร ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ประกอบด้วย ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความรับผิดชอบ

ด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง ผู้บริหารมีปฏิภาณไหวพริบ การแก้ปัญหา ทักษะความชำนาญในการบริหารงานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ งานอาคารสถานที่ วางแผนนโยบาย และแผนงาน ทันท่วงทีต่อการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ รู้เกี่ยวกับกฎหมาย สามารถนำสถานศึกษาสู่การพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม

ด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ผู้บริหารมีความสามารถในการจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ร่วมมือปฏิบัติงาน กล่าวคือกล้าทำ มองการณ์ไกล สามารถตัดสินใจได้อย่างเด็ดขาด มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสามารถในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ผู้บริหารมีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในวิชาชีพ ความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส มีความเมตตา ความขยัน ความเสียสละ ความยุติธรรมวางตนเป็นกลาง ความเมตตากรุณา รับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นที่ยอมรับ ศรัทธาของผู้ใต้บังคับบัญชา

ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ผู้บริหารวางตนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเชื่อถือ มีบุคลิกภาพดีและสุขภาพแข็งแรง มีการควบคุมอารมณ์ ความกล้าหาญ ความกระตือรือร้น ความอดทน ความเฉลียวฉลาด จนพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

ด้านการมีวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้บริหารมีการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคต ตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ทนต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ก้าวทันเทคโนโลยีที่ทันสมัย ครูและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาได้เรียนรู้เทคโนโลยีที่ทันสมัย กำหนดกลยุทธ์ในการบริหารได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และสามารถคาดการณ์เหตุการณ์มากำหนดทิศทางของสถานศึกษา

ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ผู้บริหารมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้เรียน ชุมชน มีความจริงใจ การให้เกียรติผู้อื่น การสร้างความสามัคคี ยกย่องผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเต็มใจ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงานและพัฒนาสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง ผู้บริหารยอมรับผลในสิ่งที่ตนได้กระทำไว้ก่อนหน้านี้อาจจะเป็นทั้งผลของการกระทำทั้งดีและไม่ดี หรือเป็นผลที่ไม่ได้เกิดจากการกระทำของตนเองแต่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเองและองค์กร ซึ่งผู้บริหารต้องกล้าเผชิญกับที่เหล่านั้น ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของครู หาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนโรงเรียน จัดระบบการบริหารงานอย่างชัดเจน

1.5.2 ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สายงานสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

1.5.3 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

1.5.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี หมายถึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารจากนักวิชาการ 9 ท่าน ดังนี้ แสงพอนไซ สิวไซ (2561); ชิวสารณ์ กิ่งแก้ว (2561); สุพี โสมโสภา (2560); ศุภมาส วิสัยนาม (2560); นันทกัศ สุขโข (2560); บุชบา คำนนท์ (2559); พัทยา ทวยเศษ (2558); ปรีชาติ ศิลาแยง (2557) และ Stogdill (1948) จึงสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.7.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงตนเองด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร

1.7.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
  - 2.1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา
  - 2.1.2 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
  - 2.1.3 หลักการบริหารสถานศึกษา
  - 2.1.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา
  - 2.2.1 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา
  - 2.2.2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
  - 2.2.3 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
  - 2.3.1 ความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหาร
  - 2.3.2 องค์ประกอบของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.4 บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 2.5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

2.1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา

ความหมายของการบริหารการศึกษา ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายต่างๆ ดังนี้
ทรงพล เจริญคำ (2562, น.2) ได้ให้ความหมาย การบริหาร หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้ศาสตร์และศิลป์ในการให้บุคคลในองค์กรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ บริหารจัดการทรัพยากร งบประมาณ บุคลากร เทคโนโลยี และการจัดการ เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

สุนีรัตน์ จันทรานุวัฒน์กุล (2561, น.10) ได้ให้ความหมาย การบริหาร หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันทำงาน อีกทั้งเป็นศิลปะในการทำกิจกรรมต่างๆ โดยผู้บริหารใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์มาดำเนินการอย่างมีระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

พระวัชระ ส่วโร (กลีวัฒน์) (2561, น.63) ได้ให้ความหมาย การบริหาร หมายถึง ศาสตร์และศิลป์ที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ มีกระบวนการจัดการระเบียบอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยหลักความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะของผู้บริหาร ในการประยุกต์ใช้หลักการและทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานตามสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

กมลนันธ์ ศรีจ้อย (2560, น.19) ได้ให้ความหมาย การบริหาร หมายถึง กระบวนการภายในองค์การที่อาศัยความร่วมมือกันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ในการทำกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน

จุฑามาส นาคปฐม (2559, น.14) ได้ให้ความหมาย การบริหาร หมายถึง ศาสตร์แขนงหนึ่งที่น่าเอาหลักการ ทฤษฎีต่างๆ ทางสังคมวิทยา มานุษยวิทยา พฤติกรรมศาสตร์ และจิตวิทยา มาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ การบริหารยังครอบคลุมถึงหน้าที่ในการวางแผน การมอบหมายงาน การจัดองค์การ การสั่งการ การงบประมาณ และการรายงาน

ขวัญพนม สติตชัย (2559, น.8) ได้ให้ความหมาย การบริหาร หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ขององค์การ โดยอาศัยการวางแผน การจัดองค์การ การควบคุม เพื่อให้องค์การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

มุณีเราะห์ เจ๊ะมิง (2559, น.10) ได้ให้ความหมาย การบริหาร หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ดำเนินงานโดยใช้ศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน อาศัยการวางแผน การบริหารจัดการ การควบคุม เพื่อให้การดำเนินงานในองค์กรมีประสิทธิภาพ และบริหารจัดการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

อรรถพร สุนทรพงศ์ (2558, น.8) ได้ให้ความหมาย การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารให้บุคคลร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์การ

ภัคควลัณชญ์ สารละลาย (2558, น.15) ได้ให้ความหมาย การบริหาร หมายถึง การที่ผู้บริหารและสมาชิกในองค์กรร่วมกันทำงาน โดยใช้ทรัพยากร เทคโนโลยีที่มีอยู่ในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

สุเทพ เท่งประกิจ (2557, น.64) ได้ให้ความหมาย การบริหาร หมายถึง การร่วมกันดำเนินงานตั้งแต่บุคคลสองคนขึ้นไป โดยใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ในตนเองมาใช้ในการดำเนินงาน โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารองค์กร เพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้

กำหนดไว้ พร้อมทั้งหมั่นหาความรู้วิชาการใหม่ๆ ในการพัฒนาตนเอง เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จรูณี เก้าเอี้ยน (2557, น.2) ได้ให้ความหมาย การบริหาร หมายถึง การทำงานร่วมกับคนสองคนขึ้นไป เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์กร

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การที่ผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรดำเนินการร่วมกันทำงาน โดยการนำหลักการและทฤษฎีต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมในองค์กรให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ทรงพล เจริญคำ (2562, น.3) ได้ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารทรัพยากร อันได้แก่ คน (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการบริหารจัดการ (Management) มาใช้ในการบริหารการทำงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

วิทยา ประวะโซ (2560, น.27) ได้ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมทางการศึกษาที่เกิดจากบุคลากรร่วมมือกันดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา อาศัยการจัดองค์การ การสั่งการ การอำนวยความสะดวก การปรับปรุง และพัฒนาสมาชิกในสังคมให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

กมลนันธ์ ศรีจ้อย (2560, น.22) ได้ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง ภาวะผู้นำในกระบวนการระดมทรัพยากร การใช้ยุทธศาสตร์ การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารกิจกรรมทางการศึกษา โดยอาศัยการร่วมมือจากครูในการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

ธนาวุธ ทองทิพย์ (2556, น.7) ได้ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง ระบบการบริหารจัดการสถานศึกษา (School System) ที่ใช้ในการดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายการบริหารจัดการศึกษา

Campbell (1980, p.22) ได้ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง การจัดแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง

Good (1973, p.4) ได้ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง การควบคุมการจัดการด้านการบริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอน งานธุรการ งานที่เกี่ยวกับตัวครู นักเรียน และบุคลากรอื่นๆ

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหาร กำหนดนโยบาย กลยุทธ์ ควบคุมการจัดการกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการจัด

การเรียนการสอน บริหารบุคลากร งบประมาณ ปรับปรุง อำนวยความสะดวกให้แก่ครูและบุคลากร อาศัยความร่วมมือจากครูและบุคลากรร่วมกันดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

2.1.2 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายต่างๆ ดังนี้

สุนีรัตน์ จันทรานูวัฒน์กุล (2561, น.11) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทางสังคมที่ผู้บริหารจะต้องร่วมมือกับบุคลากรในโรงเรียน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้งานของโรงเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้

วิทยา ประวะโซ (2560, น.28) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารจะดำเนินกิจกรรมโดยใช้กระบวนการต่างๆ ซึ่งเริ่มจากการวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ การอำนวยการ การควบคุมและการจัดการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของสถานศึกษา

พระวัชระ ส่วโร (กสิวัฒน์) (2561, น.64) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยอาศัยความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เริ่มจากการวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ การอำนวยการ การควบคุม และการจัดการต่างๆ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของสถานศึกษา

ศุภมาส วิสัณนาม (2560, น.8) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

นันทศักดิ์ สุขโข (2560, น.13) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีระบบแบบแผน อันได้แก่ การวางแผน การควบคุม การบริหารจัดการองค์กร อาศัยความร่วมมือของครู บุคลากร นักเรียน และชุมชน ในการปฏิบัติงาน

สุขตา แดงสุวรรณ (2558, น.12) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กลุ่มบุคคลร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ความเจริญงอกงาม เป็นคนดีของสังคม โดยจัดทำแผนกลยุทธ์ศาสตร์ทางการศึกษา โดยใช้ทรัพยากรและกระบวนการบริหารที่เหมาะสม เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย

อรรถพร สุนทรพงศ์ (2558, น.9) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารให้บุคคลร่วมมือกันดำเนินกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษาดำเนินการไว้

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2557, น.4) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนาสมาชิก ทั้งด้านความรู้ความสามารถ บุคลิกภาพ คุณธรรมจริยธรรม พฤติกรรมต่างๆ อาศัยกระบวนการต่างๆ เพื่อให้บุคคลได้พัฒนาตาม เป้าหมายของสังคม

ธนาวุธ ทองทิพย์ (2556, น.7) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารระบบการจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามที่สังคมต้องการ

ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ (2555, น.11) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยมีหน้าที่หลักในการบริหารงานใน สถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงบประมาณ

Jesse (1999, p.138) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ภาระหน้าที่ ในการอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่เข้ารับการศึกษาศึกษาในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นระบบ โดยอาศัยความร่วมมือจากครูและบุคลากรในสถานศึกษาร่วมกัน ปฏิบัติงาน วางแผนจัดทำกลยุทธ์ พัฒนาผู้เรียน อำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา ใช้ทรัพยากร อย่างเหมาะสม เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย

2.1.3 หลักการบริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการบริหารสถานศึกษา มีนักวิชาการหลายๆ ท่านได้กล่าวเกี่ยวกับหลักการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

ทรงพล เจริญคำ (2562, น.22) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ โดยมีหลักการบริหาร ดังนี้

- 1) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ผู้บริหารต้องบริหาร คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการบริหาร อย่างชัดเจน
- 2) เทคนิคในการบริหาร ผู้บริหารต้องมีเทคนิค วิธีการ ขั้นตอน กระบวนการ ในการบริหารงานวิชาการ งานบุคลากร งานบริหารทั่วไป และงานงบประมาณ
- 3) การประเมินผล องค์กรต้องกำหนดแนวทางในการประเมินและติดตามผลการ ทำงาน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ศุภมาส วิสัชนาม (2560, น.10) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การ ที่ผู้บริหารต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารต้องมีประสบการณ์ ความรู้

ความสามารถ และทักษะในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารองค์กรสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

Cheng (2000) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารสถานศึกษา มีดังนี้

1) หลักดุลยภาพ (Principle of Equifinality) คือ การสร้างแนวทางอย่างหลากหลายในการพัฒนาดำเนินงานขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมกับสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน การบริหารงาน

2) หลักการกระจายอำนาจ (Principle of Decentralization) สถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ปัญหาต่างๆ ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา การให้อำนาจสถานศึกษาในการตัดสินใจหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการส่งเสริม แก้ปัญหา จะทำให้การบริหารงานของสถานศึกษามีความคล่องตัว รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) หลักระบบบริหารจัดการตนเอง (Principle of Self-Management System) หลักดุลยภาพ และหลักการกระจายอำนาจ ทำให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการตนเองภายใต้นโยบายโครงสร้างขององค์กร ยุทธศาสตร์ บริหารทรัพยากร และดำเนินการต่างๆ ได้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

4) หลักการริเริ่ม (Principle of Human Imitative) ความคิดริเริ่ม ความคิดสร้างสรรค์ ทำให้องค์กรมีความคิดที่หลากหลาย ที่นำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในองค์กร

Max Weber (1947, p.437) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารสถานศึกษา มีดังนี้

1) กฎระเบียบ (Rules) แบบแผนแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมของสมาชิกในองค์กรให้มีระเบียบวินัย เพื่อให้องค์กรมีเอกลักษณ์และนำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

2) การไม่ยึดติดตัวบุคคล (Impersonality) คือ การที่ผู้บริหารไม่นำความรู้สึกส่วนตัวในการตัดสินใจที่อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้เกิดความยุติธรรมสำหรับทุกคน

3) การแบ่งงานกันทำ (Division of Labor) เป็นการแบ่งงานกันปฏิบัติตามหน้าที่โดยมอบหมายตามลักษณะงาน ความชำนาญของบุคคล เพื่อให้องค์กรบริหารงานและใช้ทรัพยากรบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความชัดเจนในการทำงานมากที่สุด

4) โครงสร้างแบบลำดับชั้น (Hierarchical Structure) โครงสร้างสายบังคับบัญชา แสดงให้เห็นถึงอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่ง ทำให้สามารถสั่งการและควบคุมพฤติกรรมของพนักงานได้อย่างดี

5) โครงสร้างตามอำนาจหน้าที่ (Authority Structure) จะเกี่ยวข้องกับ (1) กฎระเบียบ (2) การไม่ยึดติดตัวบุคคล (3) การแบ่งงานกันทำ (4) โครงสร้างแบบลำดับชั้น สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในองค์กร เพราะสามารถกำหนดว่าใครมีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ อย่างไร

สรุปได้ว่า หลักการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารนำหลักการบริหารและประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กำหนดนโยบาย กฎระเบียบ โครงสร้างสายงาน การแก้ปัญหา เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ

2.1.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวเกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

ทรงพล เจริญคำ (2562, น.24) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่อาศัยความร่วมมือกัน ทั้งผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันวางแผนกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษาอย่างมีมาตรฐาน ระเบียบแบบแผน เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน

เอกราช ปลอดโปร่ง (2557, น.26) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการบริหาร (Administrative) สามารถใช้ได้ทั้งการบริหารอุตสาหกรรมและการบริหารงานรัฐบาล โดยการบริหารประกอบด้วย การบริหาร 5 ประการ คือ 1) การวางแผน (Planning) หมายถึง ผู้บริหารต้องมีการคาดการณ์เหตุการณ์ไว้ล่วงหน้า และกำหนดแผนปฏิบัติงานไว้เป็นแนวทางในการทำงานในอนาคต 2) การจัดองค์กร (Organizing) หมายถึง ผู้บริหารต้องจัดโครงสร้างของภาระงานต่างๆ อำนาจหน้าที่ของงาน เพื่อให้องค์กรขับเคลื่อนได้อย่างเป็นระบบและบรรลุผลสำเร็จ 3) การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) หมายถึง เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารในการสั่งการต่างๆ กับผู้ใต้บังคับบัญชา อาศัยการติดต่อสื่อสารภายในองค์กรเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง และผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดีเข้าใจงาน การทำงานของคนในองค์กร 4) การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง ผู้บริหารต้องเป็นคนเชื่อมโยงภาระงานของทุกคนเข้าด้วยกัน เพื่อให้ไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน 5) การควบคุม (Controlling) หมายถึง ผู้บริหารต้องกำกับภาระงาน กิจกรรมต่างๆ ให้เป็นไปตามแบบแผนที่ได้วางไว้

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดไว้ในมาตรา 39 ว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา โดยแบ่งงานบริหารสถานศึกษาได้ 4 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2553, น.14-18) 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารบุคคล 4) ด้านการบริหารทั่วไป

Taylor (1998 อ้างถึงใน ทรงพล เจริญคำ, 2562, น.173) ได้กล่าวถึง การบริหารแบบวิทยาศาสตร์ เป็นการบริหารแบบมีเหตุผลมากกว่าการกระทำ การบริหารจะเปลี่ยนแปลงไปตามบทบาทและภารกิจขององค์กร การค้นหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุด (The One Best Way) จึงเป็นการบริหารวิธีพัฒนาการทำงานที่ดี โดยมีแนวคิดในการบริหาร ดังนี้

1) หลักการบริหารโรงงาน (Shop Management) เป็นการบริหารงานในการกำหนดวิธีการพัฒนาระบบการทำงาน

2) หลักการคัดเลือกบุคลากรด้วยวิธีการเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific Selection of Personnel) เป็นการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานให้เหมาะสมกับงาน

3) หลักการจูงใจคนด้วยเงิน (Financial Incentives) การจูงใจด้วยเงินถูกนำมาใช้ในการบริหารองค์กร เพราะเงินจะช่วยส่งเสริมให้งานประสบความสำเร็จ

4) หลักการกำหนดหน้าที่ (Functional Foremanship) คือ การแบ่งงานกันทำตามตำแหน่งของงาน

Simon (1987 อ้างถึงใน ทรงพล เจริญคำ, 2562, น.294) ได้กล่าวถึง การบริหารแบบตัดสินใจต้องมีเหตุผลให้มากที่สุด ในการตัดสินใจจัดทำนโยบาย หรือแนวทางในการบริหาร เพื่อให้เกิดผลต่อองค์กรมากที่สุด โดยมีองค์ประกอบในการตัดสินใจ ดังนี้

1) จัดลำดับความสำคัญ โดยจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายแต่ละอย่างให้ชัดเจน เรียงลำดับก่อนหลัง

2) แนวทางการปฏิบัติ ผู้ตัดสินใจต้องรู้แนวทางในการปฏิบัติแต่ละแนวทางอย่างชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

3) มีความรู้ ผู้ตัดสินใจต้องมีความรู้ ความสามารถ ในการเลือกแนวทางที่ดีที่สุด โดยใช้หลักจิตวิทยาในการเลือกแนวทางให้ประสบความสำเร็จ

Sergiovanni and Others (1980 อ้างถึงใน มนทิพย์ ทรงกิติพิศาล, 2552, น.32) ได้กล่าวถึง การบริหารสถานศึกษา ควรประกอบด้วยงาน 8 งาน ดังนี้ 1) งานสัมพันธ์ชุมชน 2) งานกิจกรรมนักเรียน 3) งานหลักสูตรการสอน 4) งานบริหารบุคคล 5) งานอาคารสถานที่ 6) งานธุรการ 7) งานพัฒนาบุคลากร 8) งานประเมินผล

Campbell and Others (1980, p.22) ได้กล่าวถึง การบริหารงานของสถานศึกษา ไว้ว่า มีงานสำคัญอยู่ 6 ประการ คือ 1) งานหลักสูตรและการสอน 2) งานบริหารบุคคล 3) งานกิจกรรมนักเรียน 4) งานอาคารสถานที่ 5) งานงบประมาณและธุรการ 6) งานสัมพันธ์ชุมชน

Max Weber (1947, p.437) ได้กล่าวถึง การบริหารแบบราชการ จะต้องใช้อำนาจลดหลั่นในหน่วยงานการบังคับบัญชา มีกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน กำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละตำแหน่งงานและแต่ละบุคคล โดยยึดหลักคุณวุฒิ วิทยุฒิ ความสามารถในการทำงานเป็นหลัก ผู้บริหารจึงต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคลในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการบริหาร หมายถึง หลักการที่ผู้บริหารนำมาดำเนินกิจกรรมบริหารงาน 4 ฝ่าย 1) บริหารวิชาการ 2) บริหารงบประมาณ 3) บริหารบุคคล 4) บริหารทั่วไป อย่างมีระบบ มอบหมายอำนาจหน้าที่ให้แก่ครูและบุคลากร อาศัยการประสานงานเพื่อให้สถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จ

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา

2.2.1 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายต่างๆ ดังนี้
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542, น.2) ได้ให้ความหมาย
ผู้บริหารสถานศึกษา หมายความว่า บุคลากรทางวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง
ทั้งภาครัฐและเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (2547, น.1) ได้ให้ความหมาย ผู้บริหารสถานศึกษา
หมายถึง บุคคลสำคัญที่จะบันดาลให้เกิดความสำเร็จ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, คำนำ) ได้ให้ความหมาย ผู้บริหาร
สถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการปฏิรูปการศึกษาระดับสถานศึกษา

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 (2546, น.2) ได้ให้
ความหมาย ผู้บริหารสถานศึกษา หมายความว่า บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา
ภายในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ชั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาต่ำกว่า
ปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2546, น.84) ได้ให้ความหมาย ผู้บริหารสถานศึกษา
หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่น
ที่จัดการศึกษาปฐมวัย ชั้นพื้นฐาน หรืออุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน

ศุภมาส วิสัยนาม (2560, น.27) ได้ให้ความหมาย ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่มี
ความมุ่งมั่นในการพัฒนา บริหารจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ จัดการศึกษาให้สมบูรณ์
เกิดผลกับผู้เรียน เพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในการพึ่งพาตนเอง และนำไปสู่ความเป็นสถานศึกษาที่
สมบูรณ์

พงศ์อิสรา ประหยัดทรัพย์ (2557, น.36) ได้ให้ความหมาย ผู้บริหารสถานศึกษา
หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา โดยกำกับ ควบคุม ดูแล รับผิดชอบการดำเนินกิจกรรม
ต่างๆ ของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานพัฒนาสถานศึกษา กำกับ ดูแลสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ เกิดผลแก่ผู้เรียน สร้างความร่วมมือกับชุมชน ในการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่ผลสำเร็จของสถานศึกษาที่ได้วางไว้

2.2.2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายต่างๆ ดังนี้

กัญญาณี สมัครกิจ (2561, น.44) ได้ให้ความหมาย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งบริหารสถานศึกษา โดยกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย ดำเนินงานอย่างมีระบบ แบบแผน ขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จ และเกิดประโยชน์สูงสุด

ชัยยนต์ เพาพาน (2560, น.303) ได้ให้ความหมาย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการบริหารงาน และมีความสามารถนำข้อมูล สารสนเทศมาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาสถานศึกษาให้ได้ เหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง

ศศิรดา แพงไทย (2559, น.11) ได้ให้ความหมาย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่สามารถดำเนินการบริหารงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง มีการกำหนดกลยุทธ์ ใช้เทคนิคและเทคโนโลยีในการบริหารงานระดับสูง เพื่อนำองค์กรประสบความสำเร็จ

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สสวท. (2559) ได้ให้ความหมาย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้นำที่อยู่ในสถานศึกษาดำเนินงานในการบริหารอย่างมีแบบแผน โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารในการกำหนดยุทธศาสตร์ ใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาบุคลากรและองค์กรมีคุณภาพ

วาสนา เต่าพาลี (2557, น.26) ได้ให้ความหมาย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาที่รับผิดชอบ มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย ระดมทรัพยากร วางแผนการจัดการศึกษา สร้างสัมพันธ์กับชุมชน ผู้ปกครอง และบุคลากร รวมทั้ง วางแผนการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

พงษ์อศรา ประหยัดทรัพย์ (2557, น.47) ได้ให้ความหมาย บทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษา หมายถึง เป็นบทบาทที่ผู้บริหารต้องบูรณาการทั้งบทบาทหน้าที่ที่พึงประสงค์ บทบาทตาม กฎหมาย และบูรณาการบทบาทแบบใหม่และแบบเก่าในการปฏิบัติ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนในการ จัดการเรียนการสอน ดูแลจัดการด้านสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ วางนโยบายกำหนดแผนยุทธศาสตร์ สร้างความร่วมมือกับบุคคลในองค์กร สนับสนุนครูในการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของสังคม

สมหมาย อ้าดอนกลอย (2556, น.4) ได้ให้ความหมาย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำหนดนโยบาย มีวิสัยทัศน์ ปฏิบัติงานอย่างมีระบบแบบแผน รับผิดชอบส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา (วัลลภา ละออเอี่ยม, 2552, น.11) ดังนี้

- 1) กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา
- 2) การบริหารกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ นโยบาย และเป้าหมายของสถานศึกษาที่ได้กำหนดไว้
- 3) กำกับการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ
- 4) สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาให้มีความสุขในการทำงาน
- 5) สร้างความร่วมมือกันทำงานในของบุคลากรในสถานศึกษา
- 6) จัดสรรการใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมและควบคุมบุคลากรในการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, น.4) ได้กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารไว้ 10 ด้าน ดังนี้

- 1) การเป็นผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย ให้คำแนะนำกับทุกฝ่ายในการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- 2) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้การบริหารเกิดความคล่องตัว ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีอิสระในการบริหารงาน และเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน หน่วยงานภาครัฐ เอกชน
- 3) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้บริหารมีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้แก่ครูในการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นการจัดสื่อต่างการสอนประเภทต่างๆ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน สร้างแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง
- 4) การประสานความสัมพันธ์ ผู้บริหารมีหน้าที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างเครือข่ายให้หน่วยงานภายนอก สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร ในการพัฒนาโรงเรียน และร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ
- 5) การส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร ผู้บริหารมีหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาครูให้เข้ารับการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน สัมมนา เพื่อครูและบุคลากรได้เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ เพื่อนำมาจัดการเรียนการสอนให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

6) การให้ขวัญกำลังใจ ผู้บริหารมีหน้าที่สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา สร้างแรงจูงใจในการทำงาน มีการยืดหยุ่นในการทำงาน สร้างความเชื่อมั่นในแก่สมาชิกในองค์กร

7) การประเมินผลติดตามผล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการจัดการประเมินผลตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เพื่อนำผลมากำหนดนโยบาย เตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินภายนอก และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นระบบ

8) การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การสนับสนุนบุคลากรในสถานศึกษาการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้

9) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้สาธารณชนทราบ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและสร้างความเข้าใจ

10) การส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และเพื่อให้ก้าวทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง

Henry (อ้างถึงใน Stephen & Mary, 2011, p 4-6) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารไว้ 3 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal)
  - (1.1) เป็นหัวโชน เป็นผู้นำให้แก่สมาชิกในองค์กร
  - (1.2) เป็นผู้นำ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่สมาชิกในการพัฒนา ส่งเสริม
  - (1.3) เป็นผู้ประสานงาน เป็นสื่อกลางในการประสานงานทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก
- 2) ด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational)
  - (2.1) ผู้รับข้อมูล รวบรวมข้อมูลต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก
  - (2.2) ผู้เผยแพร่ข้อมูล ได้แก่ เผยแพร่ข้อมูลให้กับสมาชิกในองค์กรและหน่วยงานภายนอก
  - (2.3) ผู้แปลงข่าว ได้แก่ แผนการปฏิบัติงาน นโยบาย
- 3) ด้านการตัดสินใจ (Decisional)
  - (3.1) ผู้ประกอบการ แสวงหาสิ่งใหม่ๆ โอกาสใหม่ๆ
  - (3.2) ผู้แก้ไขความขัดแย้ง จัดปัญหาความขัดแย้งทั้งภายในและภายนอกองค์กร
  - (3.3) ผู้จัดการทรัพยากร อำนวยความสะดวกในการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ให้สมาชิกในองค์กร และหน่วยงานภายนอก

(3.4) ผู้เจรจาต่อรอง เป็นนักเจรจาให้กับพนักงานทุกระดับ

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหาร หมายถึง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหาร ในการดำเนินการบริหารสถานศึกษาอย่างมีแบบแผน กำหนดกลยุทธ์ นโยบาย สนับสนุนการพัฒนาผู้เรียน พัฒนาครูและบุคลากร จัดสภาพแวดล้อม วางแผนการใช้ทรัพยากร สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

2.2.3 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึง ทักษะของผู้บริหาร ดังนี้
มณีรัตน์ คำจำปา (2558, น.28) ได้กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความชำนาญของผู้บริหารในการบริหารให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ควบคุมการทำงาน นำกลยุทธ์ กระบวนการต่างๆ มาพัฒนาองค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมายองค์กร ทักษะเหล่านี้จะขึ้นอยู่กับตัวบุคคล และสามารถฝึกฝนขึ้นมาได้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อธิภัทร มีแสงเพชร (2560, น.24) ได้กล่าวว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการปฏิบัติงานด้วยความชำนาญและเชี่ยวชาญในการบริหารและการจัดกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ กิจกรรมนักเรียน อาคารสถานที่ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยใช้งบประมาณในการบริหารอย่างคุ้มค่า ส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำเร็จ

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารนับว่าเป็นผู้สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะผู้บริหารจะจัดการศึกษาประสิทธิผลสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ในหลักการบริหารหรือการจัดการ ตลอดจนมีทักษะในการบริหารหรือจัดการ

Katz (1966 อ้างถึงใน ทรงพล เจริญคำ, 2562, น.17) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะในการบริหารที่ประสบความสำเร็จพื้นฐาน 3 ทักษะ (Three Basic Skills) ดังนี้

1) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skill) ความสามารถของผู้บริหารในการมองภาพรวมขององค์กร เชื่อมโยงองค์ประกอบต่างๆ ขององค์กร อาศัยความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมองค์กร ปรัชญาองค์กร พฤติกรรมมนุษย์ ความคิดรวบยอดจึงมีบทบาทสำคัญกับผู้บริหาร ดังนี้

- (1.1) ผู้บริหารกำหนดนโยบาย จุดประสงค์ ขอบข่ายที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน
- (1.2) ผู้บริหารควรมีความสามารถในการวิเคราะห์งานได้อย่างถูกต้อง
- (1.3) ผู้บริหารควรมีความรู้เกี่ยวกับองค์กรว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร

(1.4) ผู้บริหารต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการบริหารที่ตนเองได้ศึกษามาและนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับองค์กร

(1.5) ผู้บริหารต้องประเมินผลการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในการพิจารณาความดีความชอบอย่างถูกต้องและยุติธรรม

2) ทักษะด้านมนุษย์ (Human Skill) ความสามารถของผู้บริหารในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ พื้นฐานความรู้ด้านทักษะมนุษย์ ได้แก่ ภาวะผู้นำ การจูงใจ การสร้างขวัญและกำลังใจ การบริหารความขัดแย้ง ทักษะด้านมนุษย์ได้จากการเรียนรู้ทางจิตวิทยา พฤติกรรมศาสตร์ ปรัชญา สังคมวิทยา สังคมศาสตร์ และการฝึกอบรม ดังนี้

(2.1) ผู้บริหารสามารถปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ

(2.2) ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามความถนัด

(2.3) ผู้บริหารควรชมเชย ให้ความสำคัญกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน

(2.4) ผู้บริหารควรมีความเป็นกันเอง ไม่ถือตัวกับผู้ใต้บังคับบัญชา

(2.5) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาในการซักถามปัญหา ให้คำแนะนำดูแลเอาใจใส่ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีในหน่วยงาน

3) ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) การมีความชำนาญในกระบวนการดำเนินงานกลวิธีต่างๆ ของงานในองค์กร ได้แก่ ทักษะการบัญชี ทักษะการเงิน ทักษะการจัดตารางเรียน การจัดซื้อจัดจ้าง การซ่อมแซมดูแลอาคาร เป็นต้น ทักษะด้านเทคนิคที่ผลต่อบทบาทของผู้บริหาร มีดังนี้

(3.1) ผู้บริหารสามารถจัดทำโครงการและกิจกรรมทางการศึกษาได้อย่างถูกต้อง

(3.2) ผู้บริหารสามารถทำสถิติและแผนภูมิเกี่ยวกับการศึกษาได้อย่างชัดเจน

(3.3) ผู้บริหารสามารถใช้คำพูดถูกกาลเทศะ และใช้ภาษาเขียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและเข้าใจง่าย

(3.4) ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจในระบบบัญชี การเงิน จัดซื้อจัดจ้างพัสดุและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

(3.5) ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบงานสารบรรณและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

สรุปได้ว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความรู้ความสามารถ ความชำนาญของผู้บริหารในการบริหารจัดการสถานศึกษา ทั้งด้านวิชาการ บุคคล งบประมาณ อาคารสถานที่ ใช้เทคนิค

วิธีการต่างๆ ในการแก้ปัญหา สร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากร การประสานงาน ซึ่งทักษะการบริหารจะเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลและสามารถฝึกฝนได้จากประสบการณ์ในการบริหาร

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

2.3.1 ความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหาร

ณัฐนันท์ แกวนาชุม (2561, น.25) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง คุณสมบัติเฉพาะรายบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกในการบริหารสถานศึกษา ภายใต้กฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติหรือข้อบังคับเฉพาะกลุ่มที่มีอาชีพทางการศึกษา โดยนำความรู้ ความสามารถ ทักษะไปดำเนินการให้องค์กรดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์

นันทศักดิ์ สุขโข (2560, น.19) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษา โดยส่งเสริม สนับสนุนให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ธงชัย เจนโกศล (2557, น.36) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ มีวิสัยทัศน์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีบุคลิกภาพดี ร่าเริง แข็งแรง มีคุณธรรม มีภาวะผู้นำ จึงจะสร้างศรัทธาในทีมงาน ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

สุพี โสมโสภา (2560, น.52) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ หมายถึง แบบอย่างพฤติกรรมหรือคุณลักษณะประจำตัวของผู้บริหารที่ใช้ประยุกต์กับความสามารถ หลักการบริหารต่างๆ ที่ให้องค์กรประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง

แสงพอนไซ สีวิไซ (2561, น.33) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะประจำตัวที่ดีของผู้บริหารโรงเรียนที่ครูคาดหวังหรือต้องการให้เป็น ไม่ว่าจะการยึดมั่นในการเมือง คุณธรรมจริยธรรม ความรู้ความสามารถ และการมีแบบแผนในการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร หมายถึง คุณสมบัติเฉพาะของผู้บริหารในการแสดงออกทางพฤติกรรม ความคิด บุคลิกภาพ วิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถ ภาวะผู้นำ คุณธรรมจริยธรรม ที่จะทำให้การพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ

Goldhammer et al. (1971 อ้างถึงใน สุนทร โคตรบรรเทา, 2560, น.29) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพไว้ 8 ประการ ดังนี้

1) ไม่ได้ตั้งใจเป็นผู้บริหารตั้งแต่แรก เป็นผู้ที่ได้รับการส่งเสริมให้เป็นผู้บริหารจากหัวหน้า เมื่อเข้าสู่วงการด้วยความตั้งใจเป็นเพียงครูธรรมดาเท่านั้น

2) มีความศรัทธาต่อผู้เรียนอย่างจริงจัง ไม่มีอคติและวิจารณ์เด็กที่ไม่เรียนหนังสือ และเด็กที่มีปัญหาด้านความประพฤติ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเน้นความรับผิดชอบต่อการแก้ปัญหาของนักเรียน

3) มีความสามารถทำงานกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีความภูมิใจในตัวครู และต้องยอมรับว่าครูเป็นผู้เสียสละ ครูเป็นผู้มีความสามารถ มีความเชื่อมั่นและกระตือรือร้น รับผิดชอบต่อความคิดเห็นของครู ผู้ปกครอง และนักเรียน มีทักษะในการคิดอย่างฉับพลัน เห็นใจเพื่อนร่วมงานและได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง

4) เป็นผู้เด็ดขาดในการหาการยอมรับความต้องการของสถานศึกษา ผู้บริหารมักจะเผชิญปัญหาที่เป็นอุปสรรค การขาดแคลนทรัพยากร ความยุ่งยากในข้อจำกัดของระบบราชการ มักจะละเมียดสายบังคับบัญชา โดยลดปัญหาจากแหล่งต่างๆ ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์และเป็นไปได้

5) มีความกระตือรือร้นและยอมรับความรับผิดชอบของตน ผู้บริหารต้องมีความกระตือรือร้น และยอมรับในความรับผิดชอบของตนเอง ยอมรับบทบาทของตนเองในปัญหาสังคมปัจจุบัน ความไม่ชัดเจน และงานที่ท่ามีความสำคัญน้อยกว่าเป้าหมายที่ตนเองรู้สึกว่าจะมีความสำคัญต้องไปให้ถึงเป้าหมาย

6) มีความมุ่งมั่นต่อศึกษา ผู้บริหารต้องมีความมุ่งมั่น สามารถแยกข้อแตกต่างระหว่างเป้าหมายการศึกษาในระยะสั้นและระยะยาว ผู้บริหารจึงต้องมีปรัชญาเกี่ยวกับบทบาทของการศึกษาและความสัมพันธ์ของปรัชญาบทบาทนั้น

7) เป็นผู้รู้จักปรับตัว หากผู้บริหารพบว่ามีบางสิ่งบางอย่างเป็นไปไม่ได้ ผู้บริหารสามารถเปลี่ยนแปลงได้ทันที และลงมือตามเส้นทางใหม่อย่างปลอดภัย

8) เป็นนักยุทธศาสตร์ที่สามารถ ผู้บริหารสามารถที่จะกำหนดวัตถุประสงค์และวางแผนวิธีการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุดในการเปลี่ยนแปลง

ทรงพล เจริญคำ (2562, น.22) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ต้องมีความเป็นผู้นำการศึกษา รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนดำเนินงาน เพื่อบริหารสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

สรุปได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง คุณสมบัติเฉพาะที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร ในการเป็นผู้นำพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พัฒนาสถานศึกษา พัฒนาครูและบุคลากร ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2.3.2 องค์ประกอบของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

แสงพอนไซ สิริไซ (2561, น.37) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ 5 ด้าน ประกอบด้วย

1) ด้านมีความยึดมั่นทางการเมือง หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความจงรักภักดี ยึดมั่นในแนวทาง นโยบาย ปฏิบัติตามนโยบาย มติ คำสั่ง และกฎระเบียบ กฎหมายต่างๆ ที่รัฐบาลกำหนด มีความกระตือรือร้น รับผิดชอบต่อหน้าที่ คำนว้าหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

2) ด้านมีคุณสมบัติศีลธรรมปฎิวัติ หมายถึง มีน้ำใจ ขยันหมั่นเพียร ประหยัด อุดม ซื่อสัตย์ ยุติธรรม โปร่งใส เสียสละเพื่อส่วนรวม เป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติงานตรงเวลา มีทัศนคติที่ดี ไม่อคติ

3) ด้านมีความรู้ หมายถึง มีความรู้ทางการเมือง การปกครอง โครงสร้างหน่วยงาน ความรู้ด้านวิชาชีพ ความรู้ด้านบริหาร ระเบียบการศึกษา มีความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศ ความรู้ด้านกำกับ ติดตามและประเมินผล

4) ด้านมีความสามารถ หมายถึง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความตื่นตัว ความคิดสร้างสรรค์ สามารถกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการ แผนงาน โครงการ งบประมาณ มีความสามารถในการบริหาร การบริหารด้านการเงิน จัดซื้อจัดจ้าง

5) ด้านมีแบบแผนการปฏิบัติงาน หมายถึง มีการปรึกษาหารือในการปฏิบัติงาน แบ่งงานให้ทุกคนรับผิดชอบอย่างเท่าเทียม มีแผนปฏิบัติการ ประชุม ตัดสินใจแก้ไขปัญหา ติดตาม ประเมินผล และนำไปปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น

ชีวสารณ์ กิ่งแก้ว (2561, น.61) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา คือ พฤติกรรมของผู้บริหารที่ต่อครูและสภาพแวดล้อมต่างๆ ในการปฏิบัติงาน มี 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านบุคลิกภาพ
- 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 3) ด้านความรู้ความสามารถ
- 4) ด้านวิสัยทัศน์
- 5) ด้านมนุษยสัมพันธ์

นนท์ภักดิ์ สุขโข (2560, น.27) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำทางการศึกษา ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่แสดงให้เห็นถึงความคิด ลักษณะประจำทั้งด้านร่างกายและการแสดงออกของผู้บริหาร คุณลักษณะของผู้บริหารในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย

- 1) ด้านความเป็นผู้นำ
- 2) ด้านความสามารถในการบริหาร

- 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 4) ด้านการสื่อสาร
- 5) ด้านบุคลิกภาพ
- 6) ด้านการมีวิสัยทัศน์
- 7) ด้านการทำงานเป็นทีม
- 8) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์

ศุภมาส วิสัยนาม (2560, น.42) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ ต้องมีความเป็นผู้นำ ความรู้ ความสามารถ นำองค์กรไปสู่เป้าหมาย มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา จึงได้แบ่งคุณลักษณะของผู้บริหารไว้ 6 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) ความสามารถทางสติปัญญา
- 2) ความเป็นผู้มีประสิทธิภาพ
- 3) ความรับผิดชอบ
- 4) ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 5) การยอมรับและยกย่องจากสังคม
- 6) ความเป็นผู้มีบุคลิกภาพเป็นผู้นำ

สุพี โสมโสภา (2560, น.52) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ไว้ 6 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) ด้านวิสัยทัศน์
- 2) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 4) ด้านบุคลิกภาพ
- 5) ด้านความซื่อสัตย์
- 6) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

บุษบา คำนนท์ (2559, น.30) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารไว้ 5 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) ด้านบุคลิกภาพ
- 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 3) ด้านความรู้ความสามารถ
- 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์

5) ด้านความเป็นผู้นำ

พัทยา ทวยเศษ (2558, น.47) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 8 ด้าน ประกอบด้วย

1) ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ หมายถึง แนวคิดกว้างไกลในด้านการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ส่งเสริมพัฒนาครูให้ผลิตสื่อที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมพัฒนาครู ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ นำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

2) ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารในการแสดงถึงความเคารพและยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษา พร้อมทั้งนำความคิดเห็นนั้นไปปรับปรุงพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

3) ด้านการตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดของผู้บริหาร เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ หรือหาแนวทางแก้ไขเหตุการณ์นั้นๆ ได้อย่างเหมาะสมและเป็นระบบ

4) ด้านการสร้างแรงจูงใจ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงถึงการส่งเสริม ยั่วยุ กระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถ เพื่อนำองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

5) ด้านอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงาน หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารในความเสียสละ ความเต็มใจ ความพยายาม ทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย

6) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงความคิดริเริ่มใหม่ๆ นำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

7) ด้านการแสวงหาความรู้ใหม่ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่ใฝ่หาความรู้ เพื่อนำมาพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษาเป็นสำคัญ

8) ด้านการติดต่อสื่อสาร หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริง นำไปสู่บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานในสถานศึกษาเป็นไปด้วยความสะดวกและบรรลุเป้าหมาย

ปริชาติ ศิลาแลง (2557, น.23) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 5 ด้าน ประกอบด้วย

1) ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ เชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น

2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ ซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติตามกฎระเบียบ รักษาความสามัคคี เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นต้น

3) ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร ได้แก่ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทันทต่อเหตุการณ์ ใช้วิธีการบริหารอย่างชาญฉลาด มีความสามารถในการแก้ปัญหา สร้างบรรยากาศของการทำงาน รู้บทบาทหน้าที่ มีทักษะในการสื่อสาร เป็นต้น

4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ สร้างศรัทธาในตัวเองให้เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงาน

5) ด้านความเป็นผู้นำ คือ บุคคลที่ทำหน้าที่ใช้อิทธิพลที่มีอยู่กำหนดให้บุคคลอื่นสามารถดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

Stogdill (1948, pp.35-71) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะและทักษะของผู้นำไว้ 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

1) ด้านความสามารถทางสติปัญญา ได้แก่ ความรอบรู้ เชาว์ปัญญา ความตื่นตัว ความสามารถในการพูดคล่อง ความเป็นต้นคิดหรืออันทนภาพ และการตัดสินใจ

2) ด้านผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ ความสามารถทางวิชาการ ความรู้ ด้านความสำเร็จทางกีฬา

3) ด้านความรับผิดชอบ ได้แก่ การพึ่งพาได้ ความริเริ่ม ความยืนหยัด ความเป็นนักต่อสู้ ความเชื่อมั่นตนเอง และความปรารถนาในความเป็นเลิศ

4) ด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ การมีกิจกรรม การคบหาได้ ความร่วมมือ การปรับตัวได้ การมีอารมณ์ขัน

5) ด้านการยอมรับและยกย่องจากสังคม ได้แก่ สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม ความเป็นที่รู้จักของสังคม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาจากนักวิชาการนำมาแจกแจง สามารถสรุปแนวคิดที่สำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาได้ ตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 สรุปแนวคิดที่สำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ตัวแปร	แสงพอนเซ ลีวีเซ (2561)	ชีวาธัน กิ่งแก้ว (2561)	สุพี โสโมโสภา (2560)	ศุภมาส วิสัชนาม (2560)	นันทศักดิ์ สุขใจ (2560)	บุษบา คำนนท์ (2559)	พิทยา ทวยเศษ (2558)	ปรีชาดิ ตีลาแยง (2557)	Stogdil, (1948)	รวม
ด้านความเป็นผู้นำ				✓	✓	✓	✓	✓		5
ด้านความรู้ความสามารถ	✓			✓	✓	✓		✓	✓	6
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	✓	✓			✓	✓		✓		5
ด้านการสื่อสาร					✓		✓			2
ด้านบุคลิกภาพ	✓	✓			✓	✓		✓		5
ด้านการมีวิสัยทัศน์	✓	✓			✓					3
ด้านการทำงานเป็นทีม					✓					1
ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์					✓				✓	2
ด้านมนุษยสัมพันธ์	✓					✓		✓		3
ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม			✓						✓	2
ด้านความซื่อสัตย์			✓							1
ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์			✓				✓			2
ความเป็นผู้มีประสิทธิภาพ				✓						1
ความรับผิดชอบ				✓				✓	✓	3
ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น				✓						1
ด้านการยอมรับและยกย่องจากสังคม				✓					✓	2
ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น							✓			1
ด้านการตัดสินใจ							✓			1
ด้านการสร้างแรงจูงใจ							✓			1
ด้านอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงาน							✓			1
ด้านการแสวงหาความรู้ใหม่							✓			1
ด้านมีความรู้	✓						✓			2
ด้านมีความสามารถ	✓						✓			2
ด้านมีความยึดมั่นทางการเมือง	✓									1
ด้านมีคุณสมบัติศีลธรรมปฎิบัติ	✓									1
ด้านมีแบบแผนในการปฏิบัติงาน	✓									1

จากแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ คุณสมบัติเฉพาะที่ผู้บริหารควรมีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวแปรที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป ทั้งหมด 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ความสามารถ 2) ด้านความเป็นผู้นำ 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 4) ด้านบุคลิกภาพ 5) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 6) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 7) ด้านความรับผิดชอบ

1) ด้านความรู้ความสามารถ

ชีวสาธน์ กิ่งแก้ว (2561, น.10) ได้ให้ความหมาย ด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงการมีประสบการณ์ด้านความรู้ ทักษะในการบริหาร ความเฉลียวฉลาด ปฏิภาณไหวพริบ การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา รู้ทันสถานการณ์ต่างๆ เข้าใจกฎหมายระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน

นันทศักดิ์ สุขโข (2560, น.33) ได้ให้ความหมาย ด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญของผู้บริหาร ที่ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ การบริหารงานวิชาการ งานธุรการ การเงิน พัสดุ อาคารสถานที่ การบริหารงานบุคคล งานกิจการนักเรียน งานประกันคุณภาพ การจัดการเทคโนโลยี ตลอดจนการสร้างความร่วมมือความช่วยเหลือจากชุมชน มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย แผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

สิริรัตน์ อภิบาลศรี (2560, น.25) ได้ให้ความหมาย ด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง การเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีเป้าหมาย มีทักษะในการบริหารงาน สามารถแก้ปัญหา พัฒนา สนับสนุน แนะนำการปฏิบัติงานให้ผู้ร่วมงานได้

บุษบา คำนนท์ (2559, น.43) ได้ให้ความหมาย ด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง ความรอบรู้ด้านวิชาการ สามารถใช้ความรู้และเครื่องมือทางการบริหารจูงใจคน สามารถตัดสินใจทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ คิดวิเคราะห์ วางนโยบายและแผนงาน สามารถบูรณาการสิ่งต่างๆ เพื่อไปใช้ในการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพ มีความเสียสละ ทนต่อเหตุการณ์ มีความสามารถพัฒนาตนเองและผู้ที่บังคับบัญชา สร้างความมั่นใจให้ผู้บังคับบัญชา มีภาวะผู้นำบริหารจัดการศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาทักษะหลายด้าน

ปรีชาติ ศิลาแลง (2557, น.29) ได้ให้ความหมาย ด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ มีความก้าวหน้า ทนต่อเหตุการณ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหาสร้างบรรยากาศของการทำงาน รอบรู้ในบทบาทหน้าที่ สร้างความมั่นใจกับผู้ร่วมงาน มีทักษะในการใช้ภาษาในการสื่อสาร มีความสามารถในการพัฒนา

สรุปได้ว่า ด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง ผู้บริหารมีปฏิภาณไหวพริบ การแก้ปัญหา ทักษะความชำนาญในการบริหารงานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ งานอาคารสถานที่ วางแผนนโยบาย และแผนงาน ทันท่วงทีต่อเหตุการณ์ พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ รู้เกี่ยวกับกฎหมาย สามารถนำสถานศึกษาสู่การพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม

2) ด้านความเป็นผู้นำ

นันทภัก สุขโข (2560, น.31) ได้ให้ความหมาย ด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง คุณสมบัติของผู้บริหารในการบริหารงานได้อย่างประสบความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการประสานงานภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมมือการจัดการเรียนรู้สู่อาเซียน วิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน พัฒนาสถานศึกษาให้มีความเป็นสากล หาแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนใหม่ๆ มีความสามารถโน้มน้าวจิตใจผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติที่ดีงาม มีความสามารถในการสื่อสารสั่งการได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ กล้าคิด กล้าทำ มีความรอบรู้เกี่ยวกับการปรับตัวของสถานศึกษา

ศุภมาส วิเศษนาม (2560, น.5) ได้ให้ความหมาย ด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการชักจูง กระตุ้น โน้มน้าว ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา

สิริรัตน์ อภิบาลศรี (2560, น.25) ได้ให้ความหมาย ด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง การเป็นผู้นำทางวิชาการ มีวิสัยทัศน์ในการทำงาน มีความรู้ความสามารถ สามารถจูงใจผู้อื่นให้ร่วมมือในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

บุษบา คำนนท์ (2559, น.47) ได้ให้ความหมาย ด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง รอบรู้ในวิชาชีพ รอบรู้ในงานที่เกี่ยวกับการบริหาร มองการณ์ไกลสามารถบริหารงานได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ อาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้นำแต่ละคนที่แตกต่างกัน สร้างภาวะผู้นำต้องอาศัยการฝึกฝนและปฏิบัติด้วยตนเอง

ปริชาติ ศิลาแลง (2557, น.34) ได้ให้ความหมาย ด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง คุณสมบัติของผู้บริหารที่สามารถจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล ตัดสินใจสั่งการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ แสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมและมีความสามารถในการแก้ปัญหา

มัลธนา แก้วสุวรรณ (2557, น.20) ได้ให้ความหมาย ด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ความเป็นผู้นำเหนือผู้อื่น มีกระบวนการจูงใจบุคคลภายในองค์กรให้มีความตั้งใจในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ มีพฤติกรรมที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แสวงหาความรู้ มีความสามารถในการปรับตัว เชื่อมั่นในตนเอง

Bass (1997 อ้างถึงใน ทรงพล เจริญคำ, 2562) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำจำแนกออกเป็น 11 ประการ ดังนี้

1) ภาวะผู้นำในฐานะที่เน้นกระบวนการของกลุ่ม
2) ภาวะผู้นำในฐานะเป็นบุคลิกภาพและผลของบุคคลภาพ การผสมผสาน
คุณลักษณะ

- 3) ภาวะผู้นำในฐานะเป็นศิลปะก่อให้เกิดการยินยอมตาม
- 4) ภาวะผู้นำในฐานะที่เป็นการใช้อิทธิพล
- 5) ภาวะผู้นำในฐานะที่เป็นพฤติกรรม
- 6) ภาวะผู้นำในฐานะรูปแบบของการจูงใจ
- 7) ภาวะผู้นำในฐานะที่เป็นความสัมพันธ์ของอำนาจ
- 8) ภาวะผู้นำในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการบรรลุเป้าหมาย
- 9) ภาวะผู้นำในฐานะที่เป็นผลของปฏิสัมพันธ์
- 10) ภาวะผู้นำในฐานะที่เป็นความแตกต่างของบทบาท
- 11) ภาวะผู้นำในฐานะที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

Weber (1967, p.387) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) ภาวะผู้นำแบบระบบราชการ
- 2) ภาวะผู้นำแบบมรดกตกทอด
- 3) ภาวะผู้นำแบบเสน่ห์หาคา

สรุปได้ว่า ด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ผู้บริหารมีความสามารถในการจูงใจ
ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ร่วมมือปฏิบัติงาน กล้าคิดกล้าทำ มองการณ์ไกล สามารถตัดสินใจได้อย่างเด็ดขาด
มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสามารถในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์
ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ชีวสาธน์ กิ่งแก้ว (2561, น.10) ได้ให้ความหมาย ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง
ลักษณะนิสัย พฤติกรรมตามหลักธรรมคำสอนอันเป็นแนวทางในการประพฤติของผู้บริหาร มีความ
เมตตากรุณาต่อผู้ร่วมงาน เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความยุติธรรม
วางตนเป็นกลาง มีความรักห่วงใยผู้ร่วมงาน ยึดระบบคุณธรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ซื่อสัตย์ต่อ
ตนเอง หน่วยงานและผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่

สุพี โสมโสภา (2560, น.56) ได้ให้ความหมาย ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง
คุณลักษณะของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความตั้งมั่นบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริต เป็นแบบอย่าง

ในการประพฤติปฏิบัติให้ผู้ใต้บังคับบัญชาใช้เป็นแบบอย่าง โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้องไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม มุ่งบริหารเพื่อผลประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่เอาเปรียบหรือเห็นแก่ได้ โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น

นันทก ศุโข (2560, น.35) ได้ให้ความหมาย ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมการยอมรับของบรรทัดฐานทางสังคมและวิชาชีพ ประกอบด้วย การยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ เสียสละ ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา มีความเมตตาต่อนักเรียนและผู้ใต้บังคับบัญชา มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อนักเรียนและผู้ใต้บังคับบัญชา

สิริรัตน์ อภิบาลศรี (2560, น.24) ได้ให้ความหมาย ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การประพฤติตนในด้านความซื่อสัตย์ ความเมตตา ความยุติธรรม เสียสละ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ ยึดหลักคุณธรรม การเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน

บุษบา คำนนท์ (2559, น.32) ได้ให้ความหมาย ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การปฏิบัติตนที่เป็นอุปนิสัยที่ดีงาม รู้สึกผิดชอบชั่วดีทั้งทางกาย วาจา และจิตใจต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่

ปริชาติ ศิลาแลง (2557, น.29) ได้ให้ความหมาย ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในการครองตน ครองคน ครองงาน ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ อยู่ในศีลธรรม บริหารงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้

มลธนา แก้วสุวรรณ (2557, น.20) ได้ให้ความหมาย ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกด้านความดีงามของบุคคลที่กระทำไปด้วยจิตสำนึกที่ดี ปฏิบัติจนเป็นที่ยอมรับของสังคม ผู้บริหารที่มีคุณธรรมจริยธรรมจะเป็นที่รักใคร่ของผู้ใต้บังคับบัญชา เกิดความศรัทธา การยอมรับนับถือเชื่อมั่นในตัวผู้บริหาร ก่อให้เกิดความร่วมมือ ช่วยเหลือในการทำงานด้วยความยินดี เต็มใจ ทুম่ส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ

สรุปได้ว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ผู้บริหารมีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในวิชาชีพ ความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส มีความเมตตา ความขยัน ความเสียสละ ความยุติธรรมวางตนเป็นกลาง ความเมตตากรุณา รับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นที่ยอมรับ ศรัทธาของผู้ใต้บังคับบัญชา

4) ด้านบุคลิกภาพ

ชีวสาธน์ กิ่งแก้ว (2561, น. 10) ได้ให้ความหมาย ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะของผู้บริหารที่เป็นภาพลักษณ์ ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา กิริยาท่าทาง น่าเชื่อถือที่จะให้สถานศึกษา ประสพความก้าวหน้าและบรรลุผลสำเร็จ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชา กล้าแสดงออก ในทางสร้างสรรค์ การได้รับการยอมรับจากคนอื่น ๆ สามารถควบคุมอารมณ์ในการทำงานได้อย่าง

เหมาะสม มีความกระตือรือร้น อารมณ์ดี มีความเข้าใจอารมณ์ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถปรับตัวได้ดี มีความสามารถในการตัดสินใจ

สุพี โสมโสภา (2560, น.60) ได้ให้ความหมาย ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะที่ผู้บริหารแสดงถึงความสุภาพเรียบร้อย กิริยามารยาทดี วาจาท่าทางที่แสดงออกเป็นเสน่ห์กับผู้พบเห็น สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดีทุกกาลเทศะ มีความเมตตากรุณา ความรับผิดชอบ ยุติธรรม สงบเสงี่ยม รู้จักอดทนอดกลั้น กล้าคิด กล้าตัดสินใจ

นันทศักดิ์ สุขโช (2560, น.40) ได้ให้ความหมาย ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหาร ที่ประกอบด้วย ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความซื่อสัตย์ ความเอื้ออาทร ตั้งใจทำงาน มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความกล้าหาญ และแต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ

สิริรัตน์ อภิบาลศรี (2560, น.22) ได้ให้ความหมาย ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพที่มีเฉพาะตนทั้งภายในและภายนอกของผู้บริหาร ที่แสดงออกเป็นท่าทาง กิริยาอาการ ทั้งทางกายและจิตใจ เช่น การแต่งกาย ความสุภาพอ่อนโยน ท่วงทีวาทะ การตัดสินใจ การกระตือรือร้นในการทำงาน ความตรงไปตรงมา และความมั่นคงทางอารมณ์

บุษบา คำนนท์ (2559, น.32) ได้ให้ความหมาย ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณสมบัติของบุคคลที่แสดงออกถึงพฤติกรรมและเป็นเอกลักษณ์ของตน ทั้งรูปร่าง หน้าตา ความคิด ความรู้สึก พฤติกรรมต่างๆ รวมถึงการแต่งกาย กิริยาท่าทางที่เหมาะสม

ปริชาติ สีลาแสง (2557, น.26) ได้ให้ความหมาย ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกทางร่างกายหรือวาทะอย่างชัดเจน เช่น ท่าทาง วาทะ การแต่งกาย กิริยามารยาท การวางตนเหมาะสมกับกาลเทศะ มีความกระตือรือร้น อดทนต่อสถานการณ์ที่มีความตึงเครียด เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เมตตากรุณา เฉลียวฉลาดมีไหวพริบ ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น

มัลธนา แก้วสุวรรณ (2557, น.20) ได้ให้ความหมาย ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง บุคลิกภาพที่ดีของผู้บริหาร ประกอบด้วย คุณลักษณะด้านสติปัญญา คุณลักษณะทางร่างกาย คุณลักษณะทางอารมณ์ ผู้บริหารที่มีบุคลิกภาพดีจะต้องปฏิบัติอยู่ในศีลธรรมและธรรมเนียมของสังคม เป็นที่ศรัทธา เกิดความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาสถานศึกษาให้เจริญก้าวหน้าไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ผู้บริหารวางตนให้ผู้ที่บังคับบัญชาเชื่อถือ มีบุคลิกภาพดีและสุขภาพแข็งแรง มีการควบคุมอารมณ์ ความกล้าหาญ ความกระตือรือร้น ความอดทน ความเฉลียวฉลาด จนพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

5) ด้านการมีวิสัยทัศน์

ชีวสารณ์ กิ่งแก้ว (2561, น.10) ได้ให้ความหมาย ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง ความคาดการณ์ความเป็นไปได้ในอนาคตของผู้บริหาร ในการกำหนดทิศทางในระยะยาว แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางชัดเจน ใช้ปัญญาดำเนินงานเพื่อบ่งอนาคตเป็นจริง สามารถกำหนดเป้าหมายและสร้างภาพลักษณ์ของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ค่านิยมขององค์กร พัฒนาคูณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษา

สุพี โสมโสภา (2560, น.54) ได้ให้ความหมาย ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความสามารถในการมองเห็นภาพอนาคต ทันสมัยต่อเหตุการณ์ ก้าวทันเทคโนโลยี ตื่นตัวต่อความเคลื่อนไหวทางการศึกษา สามารถบูรณาการงานต่างๆ มองภาพรวมของงานได้ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในงาน แก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี กำหนดกลยุทธ์ในการบริหารได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป กำหนดทิศทางที่สอดคล้องกับยุคสมัย เป็นผู้ริเริ่มแนวทางในการบริหารที่ทำท้ายการเปลี่ยนแปลงของสังคม

นนทิพร สำน้อย (2557, น.44) ได้ให้ความหมาย ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง คุณสมบัติของบุคคลที่จะมองเห็นภาพในอนาคตขององค์กรได้อย่างชัดเจน ซึ่งภาพนั้นจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายและอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้จริง เพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

Hickman and Silva (1984, p.151) ได้ให้ความหมาย ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง การใช้สมองจากสิ่งที่รู้ไปยังสิ่งที่ไม่รู้ เป็นการมองอนาคตจากข้อมูลในปัจจุบัน ความหวัง และโอกาสที่จะเป็นไปได้ในอนาคต

Beare, et al. (1989, p.107) ได้ให้ความหมาย ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง การมองภาพขององค์กรในอนาคตที่ได้มาจากปัญญา ความคิด โดยภาพนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง มีความเป็นไปได้ น่าเชื่อถือ ดึงดูดใจ และสอดคล้องกับเป้าหมาย ภาระหน้าที่ขององค์กรทำให้องค์กรมีสภาพดีกว่าปัจจุบัน

สรุปได้ว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้บริหารมีการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคต ตื่นตัวต่อ การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ก้าวทันเทคโนโลยีที่ทันสมัย ครูและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาได้เรียนรู้เทคโนโลยีที่ทันสมัย กำหนดกลยุทธ์ในการบริหารได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และสามารถคาดการณ์เหตุการณ์มากำหนดทิศทางของสถานศึกษา

6) ด้านมนุษยสัมพันธ์

ชีวสารณ์ กิ่งแก้ว (2561, น.10) ได้ให้ความหมาย ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูที่จะนำไปสู่การสร้างมิตร การจูงใจของบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพและ

ประสิทธิผล ผู้บริหารควรมีมนุษยสัมพันธ์ ลักษณะมีเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับผู้ร่วมงาน เป็นแบบอย่าง แก่ครูและชุมชน มีความจริงใจกับผู้ร่วมงาน ยกย่องศรัทธาในความคิดของผู้อื่น ให้เกียรติและแสดงความยินดีกับผู้อื่นด้วยความจริงใจ ไม่ถือตัว

สิริรัตน์ อภิบาลศรี (2560, น.23) ได้ให้ความหมาย ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในการปรับตัวเพื่อสร้างความสัมพันธ์เป็นมิตรกับผู้อื่น การติดต่อประสานงาน การร่วมกิจกรรมที่เป็นกันเอง จริงใจและให้ความช่วยเหลือกับผู้ร่วมงาน

บุษบา คำนนท์ (2559, น.47) ได้ให้ความหมาย ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามเป้าหมายของสถานศึกษา พุดจาสุภาพไพเราะ มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น เป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน สร้างความสามัคคีให้เกิดในหน่วยงาน จูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานได้เต็มศักยภาพ ยกย่องให้เกียรติเพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา

ปริชาติ ศิลาลง (2557, น.33) ได้ให้ความหมาย ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารในการแสดงออกถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ไม่เห็นแก่ตัว รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ช่วยเหลือผู้ร่วมงานด้วยความเต็มใจ ยกย่องให้เกียรติผู้อื่น และยิ้มแย้มแจ่มใส

สรุปได้ว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ผู้บริหารมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ครู ผู้เรียน ชุมชน มีความจริงใจ การให้เกียรติผู้อื่น การสร้างความสามัคคี ยกย่องผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเต็มใจ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงานและพัฒนา สถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

7) ด้านความรับผิดชอบ

ศุภมาส วิสัชนาม (2560, น.38) ได้ให้ความหมาย ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับผลที่ตนได้กระทำลงไปทั้งที่เป็นสิ่งดีและสิ่งไม่ดี หรือไม่ได้อยู่ในความดูแลของตน จะส่งที่ผู้บริหารควรมีและประพฤติปฏิบัติ ประกอบด้วย ความกล้าหาญ เมื่อผิดพลาดก็เต็มใจรับคำตำหนิ และทำหน้าที่ให้ดีที่สุด

ยุทธพงษ์ กิ่งวิจิต (2555, น.28) ได้ให้ความหมาย ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง ผู้บริหารมีความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนกระทำได้วางแผนดำเนินการปฏิบัติงาน เปิดใจกว้างยอมรับความคิดเห็นของตนเอง ติดตามผลการปฏิบัติงานของครู ควบคุม ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง แสวงหาทรัพยากรมาสนับสนุนการบริหารโรงเรียน จัดระบบงานอย่างชัดเจน สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ประสานงานทั้งภายในและภายนอก

Kingbull (1975 อ้างถึงใน จรัล โปธิศิริ, 2523, น.103) ได้ให้ความหมาย ด้านความรับผิดชอบ ไว้ดังนี้

- 1) รับผิดชอบการปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเอง
- 2) เสริมสร้างให้งานมีคุณภาพได้รับผลสูงสุด
- 3) สอนและนิเทศให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้
- 4) ติดต่อประสานงานในองค์กรเพื่อให้งานมีคุณภาพ
- 5) เป็นผู้สั่งงานและควบคุมงาน

Good (1973, p.498) ได้ให้ความหมาย ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง หน้าที่ของแต่ละบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบอย่างใดอย่างหนึ่ง และปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุดตามความสามารถของตนเอง

Gove (1965, p.1935) ได้ให้ความหมาย ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง คุณสมบัติของบุคคลที่ต้องรับผิดชอบ ในด้านของศีลธรรม กฎหมาย จิตใจ และความเชื่อถือได้

สรุปได้ว่า ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง ผู้บริหารยอมรับผลในสิ่งที่ตนได้กระทำไว้ก่อนหน้านี้ อาจจะเป็นทั้งผลของการกระทำทั้งดีและไม่ดี หรือเป็นผลที่ไม่ได้เกิดจากการกระทำของตนเองแต่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเองและองค์กร ซึ่งผู้บริหารต้องกล้าเผชิญกับที่เหล่านั้น ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของครู หาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนโรงเรียน จัดระบบการบริหารงานอย่างชัดเจน

2.4 บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ประวัติความเป็นมาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เป็นหน่วยงานการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 และเพิ่มเติม ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ดังนี้

1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษาแผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น

2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเขตพื้นที่การศึกษา

5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7) จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10) ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะทำงานด้านการศึกษา

11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใด โดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย
ที่ตั้งสำนักงาน

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ตั้งอยู่เลขที่ 13-14/17 ถนนปทุมสัมพันธ์ ตำบลบางปรอก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี รหัสไปรษณีย์ 12000 แบ่งส่วนราชการภายในเป็น 10 กลุ่ม/หน่วย และ 1 ศูนย์ประสานงาน ดังนี้

- 1) กลุ่มอำนวยการ
- 2) กลุ่มบริหารงานบุคคล
- 3) กลุ่มนโยบายและแผน
- 4) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

- 5) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
- 6) กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
- 7) กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 8) กลุ่มกฎหมายและคดี
- 9) กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 10) หน่วยตรวจสอบภายใน
- 11) ศูนย์ประสานงาน สพม. 4 ประจำจังหวัดสระบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีภารกิจรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 2 จังหวัด คือ จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสระบุรี

อำนาจหน้าที่

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 วันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ข้อ 5 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
- 2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
- 3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
- 5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา
- 6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 7) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน-ประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10) ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ด้านการศึกษา

11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปขององค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

12) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนราชการภายใน

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ข้อ 6 ให้แบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังต่อไปนี้

- 1) กลุ่มอำนวยการ
- 2) กลุ่มบริหารงานบุคคล
- 3) กลุ่มนโยบายและแผน
- 4) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
- 5) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
- 6) กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
- 7) กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 8) กลุ่มกฎหมายและคดี
- 9) กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีและการสื่อสาร
- 10) หน่วยตรวจสอบภายใน

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

วิสัยทัศน์

“เป็นองค์กรคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

พันธกิจ

- 1) จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเป็นพลเมืองดีของชาติ
- 2) เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกันทางสังคม
- 3) พัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีศักยภาพการแข่งขันระดับนานาชาติ
- 4) พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
- 5) พัฒนาผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาให้พร้อมอาชีพ
- 6) สร้างโอกาส ความเสมอภาค ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
- 7) ส่งเสริมและจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)
- 8) พัฒนาระบบบริหารการจัดการให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม

เป้าประสงค์

1) ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น ซื่อสัตย์สุจริต มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสนา

2) ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกันทางสังคม สามารถรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ

3) ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีศักยภาพการแข่งขันระดับนานาชาติ

4) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพตามศักยภาพของผู้เรียน มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

5) ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา มีความเป็นมืออาชีพ

6) ผู้เรียนได้รับโอกาส ความเสมอภาคเข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

7) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการส่งเสริมและจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

8) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล และมีการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม

ค่านิยมองค์กร “WE GO TOGETHER”

W : Wonderful หมายถึง การสร้างความรู้สึกร่วมกันในการทำงานให้มีความรู้สึกร่วมกัน
มหัศจรรย์

E : Enjoy หมายถึง การสร้างความรู้สึกร่วมกันกับการทำงานในสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา

G : Good Governance หมายถึง การปฏิบัติงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีความเป็นธรรม
และถูกต้อง

O : Opinion หมายถึง การยอมรับและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

T : Technology หมายถึง การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียน
การสอน

O : Operation หมายถึง การปฏิบัติตามระบบการบริหารและการจัดการ

G : Growth หมายถึง องค์กรมีความเจริญก้าวหน้า มีการพัฒนาตามลำดับ

E : Effectiveness หมายถึง การมุ่งประสิทธิผลและเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ของงานตามภารกิจ

T : Target หมายถึง การมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันของทุกคน

H : Honest หมายถึง การมีความซื่อสัตย์สุจริต ความจริงใจ และเปิดเผยตรงไปตรงมา

E : Efficiency หมายถึง การมุ่งเน้นประสิทธิภาพ ทำงานแบบมืออาชีพ ทำงานแบบคุ้มค่าคุ้มเวลา

R : Respect หมายถึง การให้เกียรติและสนองต่อผู้รับบริการหรือผู้เรียน

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ประกอบด้วย โรงเรียน

ทั้งหมด 22 โรงเรียน ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 รายชื่อโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

ลำดับที่	โรงเรียนในจังหวัดปทุมธานี
1	โรงเรียนปทุมวิไล
2	โรงเรียนคณะราษฎรบำรุงปทุมธานี
3	โรงเรียนปทุมธานี นันทมนีบำรุง
4	โรงเรียนหอวัง ปทุมธานี
5	โรงเรียนที่ปังกรวิทยาพัฒน์ (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ
6	โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต
7	โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม
8	โรงเรียนบัวแก้วเกษร
9	โรงเรียนนวมราชานิตดามาศูวิทยา
10	โรงเรียนสุนทรเมตตาประชาสรรค์
11	โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ปทุมธานี
12	โรงเรียนชัยสิทธิवास
13	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ปทุมธานี
14	โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา
15	โรงเรียนธัญรัตน์
16	โรงเรียนสายปัญญารังสิต
17	โรงเรียนธัญบุรี
18	โรงเรียนหนองเสือวิทยาคม
19	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี
20	โรงเรียนเทพศิรินทร์คลองสิบสาม ปทุมธานี

ตารางที่ 2.2 รายชื่อโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี (ต่อ)

ลำดับที่	โรงเรียนในจังหวัดปทุมธานี
21	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวณกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี
22	โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี (ข้อมูล ณ วันที่ 20 มกราคม 2564)

2.5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

พัชรिता ทองมา (2561, น.103) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 อยู่ในระดับมาก 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 อยู่ในระดับมาก 3) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แสงพอนไซ สีวิไซ (2561, น.97) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทฤษฎีของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทฤษฎีของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทฤษฎีของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิจัย

พบว่า 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทรรศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถม
สมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทรรศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมสมบูรณ์
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน
และขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่จำแนกตามเพศ
โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางยกระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตาม
ทรรศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว ได้เสนอไว้ 2 ด้าน คือ ด้านมีความสามารถ และด้านมีแบบแผนในการปฏิบัติงาน

ชีวะสารณ์ กิ่งแก้ว (2561, น.107) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา
ที่ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา
เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 2) ระดับขวัญในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารสถาน
ศึกษากับขวัญในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา
เขต 1 4) คุณลักษณะผู้บริหารที่ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน
ระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม
ด้านความรู้ความสามารถ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ 2) ขวัญในการปฏิบัติงานของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านความมีระเบียบวินัย ส่วนด้านอื่น
มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความเชื่อมั่น ด้านความ
กระตือรือร้น ด้านความพึงพอใจ และด้านความร่วมมือร่วมใจ ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่าง
คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 4) คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาด้านความรู้ความสามารถ และด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่งผล
ต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ขวัญในการปฏิบัติงานของครูสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ได้ร้อยละ 29.90

ศุภมาส วิษัชนาม (2560, น.75) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุพิ โสมโสภา (2560, น.87) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครูกลุ่มโรงเรียนสรรคบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครูกลุ่มโรงเรียนสรรคบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับสูงที่สุด รองมาคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านที่มีคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

นันทกศ สุโข (2560, น.106) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านความเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 4.26 และรองลงมาคือ ด้านความสามารถในการบริหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ด้านการทำงานเป็นทีม

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 ด้านบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และด้านการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุดเท่ากับ 3.96 ผลการสัมภาษณ์ครู พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารด้านความเป็นผู้นำ คือ ความสามารถในการจูงใจผู้ร่วมงานและมีวิสัยภาวะทางอารมณ์ในการสร้างมิตรภาพ ด้านความสามารถในการบริหาร คือ ความสามารถในการใช้ความรู้ ทักษะ กระบวนการ และเทคนิควิธีการบริหารจัดการเทคโนโลยีให้บรรลุเป้าหมาย ด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ การตระหนักถึงประโยชน์ของส่วนรวม ด้านการสื่อสาร คือ การมีวาทีศิลปสามารถพูดจูงใจสื่อสารภาษาอังกฤษเรียนรู้ภาษาเพื่อนบ้านได้ ด้านบุคลิกภาพ คือ การมีมนุษยสัมพันธ์ การแต่งกาย วาจาที่ดี ด้านการมีวิสัยทัศน์ คือ มองการณ์ไกล วางแผนและแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด ด้านการทำงานเป็นทีม คือ แบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบให้บุคลากรตามความรู้ความสามารถ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ คือ นำกระบวนการวัดประเมินผลเป็นตัวชี้วัดผลการทำงานมุ่งเน้นความมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า การจำแนกตามวิทยฐานะมีการปฏิบัติแตกต่างกันในด้านการทำงานเป็นทีม เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการสอนมีการปฏิบัติแตกต่างกันในด้านความเป็นผู้นำ และมีการปฏิบัติแตกต่างกันระหว่างครูที่มีประสบการณ์ในการสอน ตั้งแต่ 10 – 25 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 10 ปี และมากกว่า 25 ปี ในการจำแนกตามขนาดโรงเรียนมีการปฏิบัติแตกต่างกันในด้านการทำงานเป็นทีม และแตกต่างกันระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการจัดตั้งเครือข่ายการสื่อสารอย่างเป็นระบบด้วยโครงข่าย ส่งการด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีทักษะในการเขียนและพูดภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรียนรู้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและภาษาของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนได้ เพื่อสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางพัฒนา คือ ผู้ที่จะนำองค์กรไปสู่เป้าหมายตามที่วางไว้ ต้องมีความสามารถในการจูงใจผู้ร่วมงานและมีวิสัยภาวะทางอารมณ์และตระหนักถึงประโยชน์ของส่วนรวม โดยจะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษา

สิริรัตน์ อภิบาลศรี (2560, น.61) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครู โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครู

โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด ปีการศึกษา 2559 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครู โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครู โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สระไกร ผาสุทร (2559, น.92) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีจิตวิญญาณนักบริหาร เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความรู้ความสามารถในการบริหาร เป็นผู้นำการศึกษา เป็นผู้ที่ทันสมัย เป็นผู้นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหาร 2) การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ จำแนกตามสถานภาพด้านตำแหน่ง ปรากฏว่า ผู้บริหาร ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอาชีพ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการพัฒนาสู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอาชีพ ให้เป็นผู้ที่ทันสมัยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหาร โดยการสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารเห็นคุณค่าความสำคัญและประโยชน์ของนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อการบริหาร ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปเพื่อพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพของการศึกษา รวมถึงจัดอบรมสัมมนา รวมถึงเรียนรู้จากบุคคลต้นแบบ หรือวิทยากรที่เกี่ยวข้องชาญ และผู้บริหารสถานศึกษาต้องศึกษาสภาพปัญหา จุดบกพร่องของสถานศึกษาตนเอง เพื่อสร้างนวัตกรรม สำหรับแก้ปัญหา จุดบกพร่องนั้นๆ

จากนั้นจึงประเมินประสิทธิภาพของนวัตกรรม เพื่อแก้ไขจุดบกพร่องและข้อจำกัดของนวัตกรรม เพื่อให้ได้นวัตกรรมที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

ณัฐชุนันท์ ธนัพระยูร (2559, น.65) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 และเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก 2) ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านมีคุณธรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บุษบา คำนนท์ (2559, น.81) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จงชัย เจนโกศล (2557, น.88) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ และเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า

1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
3) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

มัลธนา แก้วสุวรรณ (2557, น.84) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งข้าราชการครู ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่พบมีความแตกต่างกัน

ปรีชาติ ศิลาแยง (2557, น.60) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพและด้านความเป็นผู้นำ 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Magunson (2006, p.95) การวิจัยครั้งนี้ศึกษา คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาในสหรัฐอเมริกา ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ 1) คุณลักษณะด้านส่วนตัว ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดี ความรอบรู้ ความจริงใจ ความเป็นมิตร ใจกว้าง อารมณ์ขัน มีความยุติธรรม เปิดเผย มีความเอื้ออาทร ความเมตตาปราณี และมีวิจารณ์ญาณ 2) คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ ความรู้ ความสามารถในการบริหาร ความสามารถในการตัดสินใจ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การมอบหมายงาน ความสามารถในการติดต่อประสานงาน การยอมรับผู้อื่น ความสามารถในการวางแผน และการใช้อำนาจที่เหมาะสม

Bell and Howell (2000, p.3) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารอย่างมืออาชีพ ต้องมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม นำไปสู่การบริหารงานวิชาการ การบริการชุมชน การประชาสัมพันธ์ และเตรียมความพร้อมแก่ครูให้เป็นครูมืออาชีพ เสริมสร้างศักยภาพในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

Bennis (2000, p.23) ได้เสนอคุณลักษณะของผู้นำจะมีลักษณะที่พิเศษกว่าบุคคลทั่วไป ซึ่งได้แก่ ความกล้าหาญ ความกระตือรือร้น ความเฉลียวฉลาด มีบุคลิกน่าเชื่อถือ สง่างาม และมีความยุติธรรม

Eakins (1997, p.112) ได้ศึกษา คุณลักษณะผู้นำที่เห็นได้ชัดเจน ในโรงเรียน St. Louis สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้นำเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมี เพราะจะทำให้ประสบผลสำเร็จ คือ ความรับผิดชอบ ความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบเฉียบแหลม มีความยืดหยุ่นในหน้าที่ และมีความเข้าใจในระบบครอบครัวของผู้ร่วมงานแต่ละคน

Marafino (1991, p.104) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารชั้นพื้นฐานของศูนย์การประเมินเกี่ยวกับทักษะผู้บริหาร NASSP พบว่า ทักษะของผู้บริหารชั้นพื้นฐานเป็นไปตามสภาพการทำงานจริง

Goodhart (1991, p.211) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเป็นผู้นำและประสิทธิผลของโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเป็นผู้นำและประสิทธิผลของโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์และสามารถทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนได้ เครื่องมือที่ใช้วัดประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ความสำเร็จของงานวิชาการ ความสำเร็จของโรงเรียน ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร และพบว่า การบริหารงานของผู้บริหารที่เน้นงานวิชาการจะเป็นสิ่งสำคัญต่อประสิทธิผลของโรงเรียนและงานวิชาการ

Mayton (1980, p.4546-A) ได้ศึกษา ลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในรัฐอาบามา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์สูงจะสามารถเข้าใจการบริหารบุคลากรได้ดีกว่า และจะเห็นได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นส่วนสำคัญในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ให้เกิดผลดีในการดำเนินการบริหารโรงเรียนให้มีความรวดเร็ว

Stadt (1973, p.49) จากการศึกษาพบว่า ลักษณะผู้บริหารที่ดี คือ เป็นผู้ที่มีผู้อื่นสามารถพึ่งพาได้ มีความรับผิดชอบ กล้าคิด กล้าทำ มีมนุษยสัมพันธ์ มีวินัย สามารถมอบหมายงาน สุขภาพแข็งแรง ความสามารถในการสื่อสาร และการตัดสินใจ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ตอนที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

การศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(1.1) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 22 โรงเรียน จำนวน 2,403 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2564 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี)

(1.2) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำนวน 2,403 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, น.607-610) ที่ค่าระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นครู จำนวน 335 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น คือ

ชั้นที่ 1 แบ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา

ชั้นที่ 2 แบ่งกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามขนาดประชากรตามอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ

อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	
	ขนาดประชากร	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
อำเภอคลองหลวง	561	78
อำเภอธัญบุรี	468	65
อำเภอเมืองปทุมธานี	516	72
อำเภอลาดหลุมแก้ว	276	39
อำเภอลำลูกกา	372	52
อำเภอสสามโคก	107	15
อำเภอหนองเสือ	103	14
รวม	2,403	335

2) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารและนักวิชาการ ดังนี้ แสงพอนไซ สิวไซ (2561); ชิวสารณ์ กิ่งแก้ว (2561); สุพี โสมโสภา (2560); ศุภมาศ วิสขนาม (2560); นันทภาค สุขโข (2560); บุชบา คำนนท์ (2559); พัทยา ทวยเศษ (2558); ปรีชาติ ศิลาแยง (2557) และ Stogdill (1948) จากการสังเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ตามตารางที่ได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการ โดยใช้การสังเคราะห์มีระดับความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป จึงได้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร 7 ด้าน ดังนี้

- (2.1) ด้านความรู้ความสามารถ
- (2.2) ด้านความเป็นผู้นำ
- (2.3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- (2.4) ด้านบุคลิกภาพ
- (2.5) ด้านการมีวิสัยทัศน์
- (2.6) ด้านมนุษยสัมพันธ์
- (2.7) ด้านความรับผิดชอบ

3) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำนวน 1 ฉบับ โดยโครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เป็นแบบสอบถามมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) ของ Likert (Likert Scale) มี 5 ระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนักของแบบสอบถาม ดังนี้

- 5 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ทำการการวิจัย ดังนี้

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยแบบสอบถาม แบ่งเป็น 7 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารตำราแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร รวบรวมข้อมูลมาใช้เป็นกรอบหรือเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตัวแปรทุกตัวตามกรอบแนวคิด และขอบเขตของการวิจัย

ขั้นที่ 3 เสนอแบบสอบถามฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมด้านเนื้อหาที่ต้องการวัด

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา จำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมในประเด็นของความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้ตรวจสอบคุณภาพในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา

ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : index of item-objective congruence) กำหนดเกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

- ให้คะแนน +1 ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
  - ให้คะแนน 0 ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
  - ให้คะแนน -1 ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- โดยใช้สูตรค่า IOC ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถาม โดยพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ซึ่งผลตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหาครั้งนี้พบว่า แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80–1.00 ทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) ด้านความรู้ความสามารถ
- 2) ด้านความเป็นผู้นำ
- 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 4) ด้านบุคลิกภาพ
- 5) ด้านการมีวิสัยทัศน์
- 6) ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 7) ด้านความรับผิดชอบ

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามทั้งฉบับเป็นครั้งสุดท้ายภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับประชากร

ขั้นที่ 6 นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี (ไม่ใช่ประชากรที่ใช้ในการวิจัย) จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของปัญหา และหลังจากนั้นนำไปหาค่าความ

เชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach (พิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ, 2560, น.99) มีค่าเท่ากับ 0.96

ขั้นที่ 7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วมาจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรต่อไป

5) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

(5.1) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมจังหวัดปทุมธานี ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ที่เป็นกลุ่มประชากร เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

(5.2) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จากการส่งแบบสอบถาม จำนวน 335 ชุด ให้กับประชากรทางไปรษณีย์ และสอดซองจดหมายติดแสตมป์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับคืนมา โดยกำหนดวันเวลาที่ส่งแบบสอบถามคืนและหากพบว่าโรงเรียนใดยังไม่ส่งแบบสอบถามคืนตามกำหนด ผู้วิจัยจะส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอีกครั้ง โดยได้แบบสอบถามคืนมา 335 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

(5.3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูล แยกข้อมูล ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

6) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาจัดระบบและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

(6.1) นำแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

(6.2) วิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อมูลในส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์แบบประเมินค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert scale 5 ระดับ (Likert, 1967)

เมื่อได้รับข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้นำผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อประมวลผลและหาค่าสถิติ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) วิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) นำมาตรวจตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ และวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี อยู่ในระดับใด และนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลแปรผลเฉลี่ยตามหลักเกณฑ์ของช่วงคะแนน (Class Interval) (พิมพ์พรธนเพชรสมบัติ, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้หลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในการเลือก เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่เหมาะสมและตรงตามวัตถุประสงค์

ของการวิจัย โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ เป็นกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ที่มีผลงานดีเด่นเชิงประจักษ์ ได้แก่ ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ เสมอ ป.ป.ส ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลครูดีไม่มีอบายมุข ประเภทผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน ผู้บริหารที่ได้รับรางวัล TO BE NUMBER ONE จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 ท่าน

2) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารและนักวิชาการ ดังนี้ แสงพอนไซ สีวิไซ (2561); ชิวสาธน์ กิ่งแก้ว (2561); สุพี โสมโสภา (2560); ศุภมาส วิสัยนาม (2560); นันทกัต สุขโข (2560); บุชบา คำนันท (2559); พัทยา ทวยเศษ (2558); ปรีชาติ ศิลาแยง (2557) และ Stogdill (1948) จากการสังเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ตามตารางที่ได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการ โดยใช้การสังเคราะห์มีระดับความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป จึงได้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร 7 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านความรู้ความสามารถ
- 2) ด้านความเป็นผู้นำ
- 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 4) ด้านบุคลิกภาพ
- 5) ด้านการมีวิสัยทัศน์
- 6) ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 7) ด้านความรับผิดชอบ

3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

4) การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 มาวิเคราะห์ข้อมูล นำหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในแต่ละด้านมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและข้อเสนอแนะ และสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความ

ถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้เก็บข้อมูล หาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

5) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ตามลำดับ ดังนี้

(4.1) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

(4.2) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ เป็นกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ที่มีผลงานดีเด่นเชิงประจักษ์ ได้แก่ ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ เสมา ป.ป.ส ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลครูดีไม่มีอบายมุข ประเภทผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน ผู้บริหารที่ได้รับรางวัล TO BE NUMBER ONE

(4.3) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

6) การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 335 คน แบบสอบถาม จำนวน 335 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาครบจำนวน 335 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อต่อไปนี้ คือ

n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของข้อมูลตามลำดับขั้นตอน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ตอนที่ 3 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	93	27.8
	หญิง	242	72.2
	รวม	335	100.0
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	204	60.9
	สูงกว่าปริญญาตรี	131	39.1
	รวม	335	100.0
ประสบการณ์ทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี	61	18.2
	5-10 ปี	146	43.6
	11-20 ปี	90	26.9
	มากกว่า 20 ปี	38	11.3
	รวม	335	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี 204 คน คิดเป็นร้อยละ 60.9 และมีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 43.6

ตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

การวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ปรากฏผลดังตารางที่ 4.2 - 4.9

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	n=335			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1.	ด้านความรู้ความสามารถ	4.11	0.77	มาก	2
2.	ด้านความเป็นผู้นำ	4.11	0.91	มาก	1
3.	ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.10	0.90	มาก	3
4.	ด้านบุคลิกภาพ	4.07	0.82	มาก	5
5.	ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.10	0.82	มาก	4
6.	ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.00	0.94	มาก	6
7.	ด้านความรับผิดชอบ	3.99	0.99	มาก	7
	รวม	4.07	0.88	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.91) รองลงมา ด้านความรู้ความสามารถ ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.77) และด้านความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.99$, S.D.=0.99)

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
ด้านความรู้ความสามารถ

ข้อที่	ด้านความรู้ความสามารถ	n=335			
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีปฏิภาณไหวพริบ	4.11	0.77	มาก	7
2.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถแก้ปัญหา	4.11	0.91	มาก	6
3.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความชำนาญในการบริหารงานวิชาการ	3.98	0.83	มาก	11
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความชำนาญในการบริหารงานบุคคล	4.04	0.73	มาก	10
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความชำนาญในการบริหารงานงบประมาณ	4.07	0.73	มาก	9
6.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความชำนาญในการบริหารงานทั่วไป	4.17	0.77	มาก	4
7.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจกระบวนการวางแผน นโยบายและการนำแผนปฏิบัติการมาปฏิบัติ	4.09	0.79	มาก	8
8.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน	4.21	0.81	มาก	1
9.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง	4.21	0.76	มาก	2
10.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	4.19	0.72	มาก	3
11.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำสถานศึกษาพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม	4.12	0.81	มาก	5
รวม		4.11	0.77	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.81) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.76) และผู้บริหารสถานศึกษามีความชำนาญในการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.83)

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความเป็นผู้นำ

ข้อที่	ด้านความเป็นผู้นำ	n=335			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เต็มใจและใช้ความสามารถของตนร่วมมือปฏิบัติงานอย่างเต็มที่	3.95	0.98	มาก	7
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำองค์กรพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม	4.11	0.86	มาก	5
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล	4.17	0.92	มาก	1
4.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถตัดสินใจได้อย่างเด็ดขาด	4.08	0.95	มาก	6
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.13	0.86	มาก	4
6.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำกิจกรรมต่างๆ อยู่เสมอ	4.17	0.88	มาก	2
7.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	4.14	0.89	มาก	3
รวม		4.11	0.91	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.92) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำกิจกรรมต่างๆ อยู่เสมอ ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.89) และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เต็มใจและใช้ความสามารถของตนร่วมมือปฏิบัติงานอย่างเต็มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.95$, S.D.=0.98)

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ข้อที่	ด้านคุณธรรมจริยธรรม	n=335			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในวิชาชีพ	4.12	0.92	มาก	4
2.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความซื่อสัตย์สุจริต มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน	4.13	0.89	มาก	3
3.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเมตตา กรุณากับผู้ใต้บังคับบัญชา	4.07	0.96	มาก	6
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงาน	4.16	0.84	มาก	2
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและองค์กร	4.05	0.89	มาก	7
6.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยุติธรรมและวางตนเป็นกลาง	4.00	0.91	มาก	8
7.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	4.19	0.84	มาก	1
8.	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ยอมรับและศรัทธาของผู้ใต้บังคับบัญชา	4.09	0.91	มาก	5
รวม		4.10	0.90	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.84) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.16$, S.D.=0.84) และผู้บริหารสถานศึกษามีความยุติธรรมและวางตนเป็นกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.00$, S.D.=0.91)

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา

จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านบุคลิกภาพ

ข้อที่	ด้านบุคลิกภาพ	n=335			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาวางตนได้เหมาะสม เป็นที่น่าเชื่อถือ	4.05	0.81	มาก	4
2.	ผู้บริหารสถานศึกษามีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.03	0.83	มาก	5
3.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความกล้าหาญในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ	4.07	0.82	มาก	3
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน	4.11	0.78	มาก	2
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความอดทน อดกลั้นต่อสภาวะการณ์ต่างๆ	4.02	0.85	มาก	6
6.	ผู้บริหารสถานศึกษามีบุคลิกภาพที่ดี	4.14	0.84	มาก	1
	รวม	4.07	0.82	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบุคลิกภาพที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.82) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.78) และผู้บริหารสถานศึกษามีความอดทน อดกลั้น ต่อสภาวะการณ์ต่างๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.02$, S.D.=0.85)

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
ด้านการมีวิสัยทัศน์

ข้อที่	ด้านการมีวิสัยทัศน์	n=335			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคาดการณ์เหตุการณ์ ในอนาคต นำมากำหนดทิศทางของสถานศึกษาได้	4.04	0.83	มาก	4
2.	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะสามารถใช้เทคโนโลยี ที่ทันสมัย	4.00	0.86	มาก	5
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชา ได้เรียนรู้เทคโนโลยีที่ทันสมัย	4.20	0.76	มาก	1
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความตื่นตัวต่อการ เปลี่ยนแปลงทางการศึกษา	4.16	0.78	มาก	2
5.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดกลยุทธ์ ในการบริหารและจัดการศึกษาได้เหมาะสมกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	4.09	0.86	มาก	3
รวม		4.10	0.82	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัด
ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้
ผู้ได้ บังคับบัญชาได้เรียนรู้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.76) รองลงมา
ผู้บริหารสถานศึกษามีความตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ($\bar{X}=4.16$, S.D.=0.78) และ
ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะสามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.00$, S.D.=0.86)

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
ด้านมนุษยสัมพันธ์

ข้อที่	ด้านมนุษยสัมพันธ์	n=335			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และ มีการวางตัวเหมาะสมกับผู้ใต้บังคับบัญชา	3.96	0.96	มาก	5
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์ที่ดี วางตัว เหมาะสมกับผู้เรียน และชุมชน	4.11	0.97	มาก	1
3.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความจริงใจกับ ผู้ใต้บังคับบัญชา	3.92	0.96	มาก	6
4.	ผู้บริหารสถานศึกษายกย่อง ให้เกียรติ ผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ	4.00	0.93	มาก	3
5.	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้น ในสถานศึกษา	4.01	0.86	มาก	2
6.	ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของ ผู้ใต้บังคับบัญชา และช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชา อย่างเต็มที่	3.99	0.94	มาก	4
รวม		4.00	0.94	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$, S.D.=0.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์ที่ดีวางตัวเหมาะสมกับผู้เรียนและชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.97) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.01$, S.D.=0.86) และผู้บริหารสถานศึกษามีความจริงใจกับผู้ใต้บังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.92$, S.D.=0.96)

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
ด้านความรับผิดชอบ

ข้อที่	ด้านความรับผิดชอบ	n=335			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถยอมรับผลจากสิ่งที่ไม่ได้กระทำไว้ในอดีตทั้งทางที่ดีและทางที่ไม่ดีได้	3.90	0.97	มาก	5
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถยอมรับผลที่ไม่ได้เกิดจากการกระทำของตนแต่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเองได้	3.90	0.89	มาก	6
3.	ผู้บริหารสถานศึกษากล้าเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างกล้าหาญ	4.01	0.88	มาก	3
4.	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาอยู่เสมอ	4.12	0.82	มาก	1
5.	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอย่างยุติธรรม	3.92	0.95	มาก	4
6.	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการบริหารงานอย่างชัดเจน	4.07	0.88	มาก	2
รวม		3.99	0.90	มาก	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$, S.D.=0.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.82) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบบริหารงานอย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.92) และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถยอมรับผลที่ไม่ได้เกิดจากการกระทำของตน แต่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเองได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.89)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในแต่ละด้านมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อเก็บข้อมูลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ เป็นกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ที่มีผลงานดีเด่นเชิงประจักษ์ ได้แก่ ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ เสมอ ป.ป.ส ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลครูดีไม่มีอบายมุข ประเภทผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน ผู้บริหารที่ได้รับรางวัล TO BE NUMBER ONE จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 ท่าน สรุปผลได้ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลการสัมภาษณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความรู้ความสามารถ

คนที่	ประเด็น	ท่านมีแนวทางพัฒนาตนเองให้มีความชำนาญในการบริหารงานวิชาการอย่างไร
1		ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนา EQ ของตัวเองให้สูงขึ้น
2		ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาเกณฑ์การประเมินสัมฤทธิ์ผลการปฏิบัติงานในสายงานของตนเอง และพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง เช่น เข้าร่วมอบรม ประชุม สัมมนา และนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาตนเองให้มีความชำนาญในการบริหารงานวิชาการ
3		ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาข้อมูลบริบทโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรรายวิชาที่เปิดสอน ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน จัดการเรียนการสอนของครูให้ตรงกับสาขาวิชาที่จบมา รวมถึงการเข้ารับการอบรมเพิ่มความรู้ในแบบต่างๆ ให้ทันต่อโลกที่เปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน
4		ผู้บริหารสถานศึกษาควรเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ
5		ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ มีทักษะด้าน ICT มีภาวะผู้นำทางวิชาการ

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลการสัมภาษณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
ด้านความรู้ความสามารถ (ต่อ)

คนที่	ประเด็น	ท่านมีแนวทางพัฒนาตนเองให้มีความชำนาญในการบริหารงานวิชาการอย่างไร
6		ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาค้นคว้าหรือเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานในสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน และต้องมีแผนปฏิบัติการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่สำเร็จ
7		ผู้บริหารสถานศึกษาควรหมั่นหาความรู้และพัฒนาทักษะใหม่ๆ ให้รู้ทัน รู้รอบ ขว่ทางการศึกษา และเทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ

จากตารางที่ 4.10 สามารถสรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความรู้ความสามารถได้ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนา EQ พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง เช่น เข้าร่วมอบรม ประชุม สัมมนา ควรนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาตนเองให้มีความชำนาญในการบริหารงานวิชาการ หมั่นศึกษาข้อมูลบริบทโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรรายวิชา ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เน้นจัดการเรียนการสอนของครูให้ตรงกับสาขาวิชา ควรทันต่อโลกที่เปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ศึกษาเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ และกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน

ตารางที่ 4.11 ข้อมูลการสัมภาษณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
ด้านความเป็นผู้นำ

คนที่	ประเด็น	ท่านสามารถจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เต็มใจและใช้ความสามารถของตนร่วมมือปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ได้อย่างไร
1		ลงมือเข้าให้การสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน
2		สร้างภาวะผู้นำของตนเอง ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานด้วยความเต็มใจ หมั่นศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเองเสมอ เป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นผู้บังคับบัญชา มีมนุษยสัมพันธ์และมีความจริงใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน
3		การสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ต้องมีความไว้วางใจ เชื่อใจซึ่งกันและกัน เห็นอกเห็นใจ รับฟังสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการทำงานรวมทั้งปัญหาส่วนตัวต่างๆ ที่พอจะให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือได้
4		ทำงานที่ร่วมมือทำแบบกัลยาณมิตร
5		ชื่นชมในความสามารถ รับฟังความคิดเห็น เติมเต็มในส่วนที่ขาดโอกาสและความก้าวหน้า
6		สร้างเป้าหมายร่วมกัน ทุกคนมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกันและไปในทิศทางเดียวกัน มีความเสียสละ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา
7		โลกการทำงานยุคใหม่ไม่มีคำว่าเจ้านายและลูกน้อง มีแต่เพื่อนร่วมงาน ในการทำงานให้มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ต้องมอบหมายงานที่ถนัด และให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมงานในการทำงาน รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน พยายามหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดร่วมกัน

จากตารางที่ 4.11 สามารถสรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความเป็นผู้นำ ได้ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างภาวะผู้นำของตนเอง ทำงานด้วยความเต็มใจ หมั่นศึกษาหาความรู้ พัฒนาตนเองสม่ำเสมอ เป็นแบบอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์และมีความจริงใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน สนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน สร้างแรงจูงใจในการทำงาน ต้องมีความไว้วางใจ เชื่อใจซึ่งกันและกัน เห็นอกเห็นใจ สร้างเป้าหมายร่วมกัน มีความเสียสละ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ชื่นชมในความสามารถ รับฟังความคิดเห็น เติมเต็มในส่วนที่ขาดโอกาสและความก้าวหน้า มอบหมายงานที่ถนัด รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน รวมทั้งปัญหาส่วนตัวต่างๆ พยายามร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหาแบบกัลยาณมิตร เพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดร่วมกัน

ตารางที่ 4.12 ข้อมูลการสัมภาษณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
ด้านคุณธรรมจริยธรรม

คนที่	ประเด็น	ท่านมีวิธีการอย่างไรในการบริหารงานอย่างมีความยุติธรรมและวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติงาน
1		รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
2		บริหารงานต้องยึดระเบียบ แบบแผน ระเบียบวิธีปฏิบัติของแต่ละงาน จะทำให้เกิดความชัดเจน ยุติธรรม และเป็นกลางในการปฏิบัติงาน
3		สอดส่องดูแลการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละบุคคลว่าทำงานใบบทบาทหน้าที่ของตนเองมากน้อยเพียงใด มีความมุ่งมั่นอดทนต่อองค์กรอย่างไร รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลรายบุคคลเพื่อใช้พิจารณาความดีความชอบเพื่อให้เกิดความเป็นกลางและยุติธรรมมากที่สุด
4		บริหารงานโดยให้ทุกคนเสมอภาคกัน
5		มองให้เข้าใจในเนื้องานและบริบทของแต่ละงาน วางคนให้ตรงกับงาน
6		ให้ความเสมอภาค ประเมินผลการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและชัดเจน มีเลือกปฏิบัติ มีความยุติธรรมในการแก้ปัญหา
7		เมื่อเราคิดว่าทุกๆ คน คือ เพื่อนร่วมงาน จะทำให้เราปฏิบัติตนกับทุกๆ คนในองค์กรในรูปแบบเดียวกัน จะไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป

จากตารางที่ 4.12 สามารถสรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านคุณธรรมจริยธรรมได้ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดระเบียบ แบบแผนวิธีปฏิบัติของแต่ละงานให้เกิดความชัดเจน ยุติธรรม และเป็นกลางในการปฏิบัติงาน เข้าใจในเนื้องานและบริบทของแต่ละงาน วางคนให้ตรงกับงาน ดูแลการทำงานของ ความมุ่งมั่นอดทนของผู้ใต้บังคับบัญชา ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อใช้พิจารณาความดีความชอบให้เกิดความเป็นกลาง ยุติธรรม ชัดเจน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และปฏิบัติตนกับทุกๆ คนในองค์กรในรูปแบบเดียวกัน

ตารางที่ 4.13 ข้อมูลการสัมภาษณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
ด้านบุคลิกภาพ

คนที่	ประเด็น	ท่านมีวิธีการปฏิบัติตนอย่างไรให้ตนเองมีความอดทนอดกลั้นต่อสภาวะการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น
1	หาบุคคลในการปรึกษาหารือ	
2	ฝึกที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มองในมุมของผู้อื่น อธิบายเหตุผลของเหตุการณ์นั้น และรู้จักการให้อภัยผู้อื่น	
3	การใช้อารมณ์อยู่เหนือความคิดเห็นของผู้อื่นจะส่งผลในทางลบต่อตัวเราอย่างมาก จำเป็นต้องคิดวิเคราะห์ให้ไตร่ตรองให้ดีกว่านั้น ควรใช้หลักการและเหตุผลร่วมหาแนวทางการ ทำงานร่วมกัน คนจะมีความเห็นแตกต่างกันออกไปบ้าง เราต้องรับฟังความคิดเห็นของเขา อย่างตั้งใจ ให้ความสำคัญสิ่งที่เขาเล่าหรือพยายามสื่อสาร	
4	ทำจิตใจให้นิ่งต่อปัญหาและหาทางแก้ไขปัญห ด้วยวิธีที่ดีที่สุด	
5	แต่ละบุคคลมีความรู้และทักษะที่ต่างกัน อารมณ์ก็เช่นกัน	
6	หมั่นพัฒนาตนเองให้มีสภาวะทางอารมณ์ที่มั่นคง	
7	ทักษะนี้ต้องอาศัยการฝึกฝน ฝึกให้เป็นประจำจนกว่าจะติดเป็นนิสัย ให้คิดแบบใจเขาใจเรา มองย้อนกลับว่าทุกๆ คนไม่ยอมทำผิดพลาด แต่ถ้าหากเกิดข้อผิดพลาดขึ้นก็ต้องรับฟังเหตุ และผลก่อน ไม่รีบร้อนใช้อารมณ์ตัดสินจนไม่ฟังเหตุผลของใครๆ เลย	

จากตารางที่ 4.13 สามารถสรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านบุคลิกภาพ ได้ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรึกษาหารือถึงปัญหา คิดวิเคราะห์ให้ไตร่ตรอง ทำจิตใจให้นิ่งต่อปัญหา
หมั่นพัฒนาตนเองให้มีสภาวะทางอารมณ์ที่มั่นคง ใช้หลักการและเหตุผล หาแนวทางการทำงานร่วมกัน
รับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา ให้อภัยผู้อื่น พึงนึกเสมอว่าแต่ละบุคคลมีความรู้ ทักษะ และ
อารมณ์ที่ต่างกัน คิดแบบใจเขาใจเรา ทุกๆ คนไม่ยอมทำผิดพลาด แต่หากเกิดข้อผิดพลาดขึ้นต้องรับฟัง
เหตุและผลก่อน ไม่ใช้อารมณ์ตัดสิน และหาทางแก้ไขปัญห ด้วยวิธีที่ดีที่สุด

ตารางที่ 4.14 ข้อมูลการสัมภาษณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
ด้านการมีวิสัยทัศน์

คนที่	ประเด็น	ท่านมีแนวทางในการพัฒนาตนเองอย่างไรในด้านทักษะความสามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย
1		ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจาก YouTube
2		เข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้
3		การเข้ารับการอบรมการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ผ่านรูปแบบระบบออนไลน์ต่างๆ หรือการจัดอบรมของหน่วยงาน องค์กรอื่นๆ เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ที่มีความสนใจ สามารถนำมาบูรณาการในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพได้
4		การเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่เพื่อนำมาใช้ประโยชน์
5		เข้ารับการอบรมและค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ตอยู่เสมอ
6		ศึกษาค้นคว้าและพร้อมเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
7		ไม่ปิดกั้นการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ใหม่ๆ ฝึกฝนตัวเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ เรียนรู้ตลอดชีวิต

จากตารางที่ 4.14 สามารถสรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการมีวิสัยทัศน์ ได้ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา การใช้เทคโนโลยีผ่านระบบออนไลน์ต่างๆ ตามหน่วยงานที่จัดอบรม ศึกษาเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต ไม่ปิดกั้น การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความชำนาญ และนำความรู้มาบูรณาการในการทำงาน ให้เกิดประสิทธิภาพ

ตารางที่ 4.15 ข้อมูลการสัมภาษณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
ด้านมนุษยสัมพันธ์

คนที่	ประเด็น	ท่านมีแนวทางในการปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงออกถึงความจริงใจกับ ผู้ใต้บังคับบัญชา
1		ทำตามสิ่งที่ตนเองได้รับปากกับผู้ใต้บังคับบัญชาไว้
2		เป็นคนที่ปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบ ข้อปฏิบัติต่างๆ ให้ความช่วยเหลือเท่าที่เราจะช่วยได้ รู้จักการให้ รู้จักที่จะแบ่งปัน
3		การสร้างความจริงใจซึ่งขึ้นอยู่กับทักษะการบริหารของแต่ละบุคคล แต่สิ่งสำคัญ คือ ความ เอาใจใส่ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาเหมือนญาติพี่น้องในครอบครัวเราให้ได้มากที่สุด
4		ความเป็นห่วงและการเอาใจใส่ในความคิดเห็น และแนวทางหรือข้อเสนอแนะ
5		พูดและปฏิบัติด้วยความจริงใจ
6		ทุ่มเท จริงใจและเสียสละ
7		แสดงออกกับเพื่อนร่วมงานแบบใจเขาใจเรา มองทุกคนอย่างรู้และเข้าใจ แสดงออกด้วย ความห่วงใยในสิ่งที่เพื่อนร่วมงานจะได้รับ ขยายความให้รู้ว่าหากทำหรือไม่ทำจะเกิดผลลัพธ์ อย่างไร แสดงออกอย่างตรงไปตรงมา

จากตารางที่ 4.15 สามารถสรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนตามสิ่งที่เคยให้ไว้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติตนให้ถูกต้อง
ตามระเบียบ ข้อปฏิบัติต่างๆ สร้างความจริงใจ ความเอาใจใส่ แบ่งปัน ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ความ
ช่วยเหลือ ห่วงใยเหมือนญาติพี่น้องในครอบครัว ให้ความสำคัญกับความคิดเห็นข้อเสนอแนะของ
ผู้ใต้บังคับบัญชา พูดคุยด้วยความจริงใจ ขยายความให้รู้ว่าหากทำหรือไม่ทำจะเกิดผลลัพธ์อย่างไร
ช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มความสามารถ

ตารางที่ 4.16 ข้อมูลการสัมภาษณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
ด้านความรับผิดชอบ

คนที่	ประเด็น	หากผู้ใต้บังคับบัญชาของท่านกระทำการสิ่งใดที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสถานศึกษาซึ่งมิได้เกิดจากการกระทำของท่าน แต่อยู่ในความรับผิดชอบของท่าน ท่านมีแนวทางในการรับผิดชอบสิ่งนั้นอย่างไร
1	พุดคุยถามข้อเท็จจริงและปกป้องผู้ใต้บังคับบัญชา	
2	ร่วมรับผิดชอบในการกระทำของผู้ใต้บังคับบัญชา และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยวิธีการที่ถูกต้อง ให้กำลังใจผู้ใต้บังคับบัญชาในกรณีเป็นความผิดพลาดที่ไม่ได้ตั้งใจ และตักเตือนในกรณีที่เป็นความผิดที่จงใจให้เกิดความผิดพลาดนั้นๆ	
3	ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเรียกผู้ใต้บังคับบัญชามาสอบถามสภาพปัญหาที่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้กระทำลงไป ว่าส่งผลกระทบต่อสถานศึกษามากน้อยแค่ไหนความผิดอาจจะเกิดจากความไม่ได้ตั้งใจหรือตั้งใจก็ดี ควรจะหาทางออกของปัญหาที่ดีทั้งสองฝ่าย	
4	การพุดคุยร่วมปรึกษาหารือข้อเท็จจริง	
5	รับผิดชอบในสิ่งนั้น แล้วหาทางแก้ไข	
6	มีส่วนในการรับผิดชอบ ควรมีการสอบถามหรือสอบสวนหาข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขตามขั้นตอน	
7	ต้องแสดงความรับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างไม่ควรหลีกเลี่ยงหรือโยนความผิด เพราะท้ายที่สุดแล้วความผิดพลาดที่เกิดขึ้นก็มาจากการที่เราไม่มีความถี่ถ้วน ละเอียดลอบรอบคอบในการทำงานนั้นๆ เลยทำให้เกิดข้อผิดพลาดเกิดขึ้น ต้องแสดงความรับผิดชอบและรับผิดชอบต่อโทษในความผิดพลาดที่เกิดขึ้นโดยเร็วที่สุด	

จากตารางที่ 4.16 สามารถสรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความรับผิดชอบ ได้ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรเรียกผู้ใต้บังคับบัญชามาสอบถามสภาพปัญหา ข้อเท็จจริงจากผู้ใต้บังคับบัญชา ปกป้องผู้ใต้บังคับบัญชา แสดงความรับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างไม่ควรหลีกเลี่ยงหรือโยนความผิด เพราะความผิดอาจเกิดจากความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ ตักเตือนหาความผิดนั้น จงใจให้เกิดความผิดพลาด ให้กำลังใจในกรณีที่ความผิดพลาดนั้นเกิดจากความไม่ตั้งใจ ประเมินความผิดพลาดว่าส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาอย่างไร เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นครู จำนวน 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม (Questionnaire) ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 49 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1.0 และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ที่มีผลงานดีเด่นเชิงประจักษ์ ได้แก่ ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ เสมา ป.ป.ส ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลครูดีไม่มีอบายมุข ประเภทผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน ผู้บริหารที่ได้รับรางวัล TO BE NUMBER ONE จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 ท่าน ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) สังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียงและได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติแบบบรรยาย ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.1 สรุปผลการวิจัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี 204 คน คิดเป็นร้อยละ 60.9 และมีประสบการณ์ทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 43.6

5.1.2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านความรู้ความสามารถ และด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง และผู้บริหารสถานศึกษามีความชำนาญในการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำกิจกรรมต่างๆ อยู่เสมอ และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เต็มใจและใช้ความสามารถของตนร่วมมือปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

4) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อการทำงานสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงาน และผู้บริหารสถานศึกษามีความยุติธรรมและวางตนเป็นกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

5) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบุคลิกภาพที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และผู้บริหารสถานศึกษามีความอดทน อดกลั้น ต่อสภาวะการณ์ต่างๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

6) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้เรียนรู้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษามีความตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะสามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

7) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์ที่ดี วางตัวเหมาะสมกับผู้เรียน และชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษามีความจริงใจกับผู้ใต้บังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

8) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการบริหารสถานศึกษา อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบบริหารงานอย่างชัดเจน และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถยอมรับผลที่ไม่ได้เกิดจากการกระทำของตน แต่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเองได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

5.1.3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้ดังนี้

1) ด้านความรู้ความสามารถ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนา EQ พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง เช่น เข้าร่วมอบรม ประชุม สัมมนา ควรนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาตนเองให้มีความชำนาญในการบริหารงานวิชาการ หมั่นศึกษาข้อมูลบริบทโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรรายวิชา ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เน้นจัดการเรียนการสอนของครูให้ตรงกับสาขาวิชา ควรทันต่อโลกที่เปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ศึกษาเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ และกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน

2) ด้านความเป็นผู้นำ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างภาวะผู้นำของตนเอง ทำงานด้วยความเต็มใจ หมั่นศึกษาหาความรู้ พัฒนาตนเองสม่ำเสมอ เป็นแบบอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์และมีความจริงใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน สนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน สร้างแรงจูงใจในการทำงาน ต้องมีความไว้วางใจ เชื่อใจซึ่งกันและกัน เห็นอกเห็นใจ สร้างเป้าหมายร่วมกัน มีความเสียสละ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ชื่นชมในความสามารถ รับฟังความคิดเห็น เติมเต็มในส่วนที่ขาดโอกาสและความก้าวหน้า มอบหมายงานที่ถนัด รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน

รวมทั้งปัญหาส่วนตัวต่างๆ พยายามร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหาแบบกัลยาณมิตร เพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดร่วมกัน

3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดระเบียบ แบบแผนวิธีปฏิบัติของแต่ละงานให้เกิดความชัดเจน ยุติธรรม และเป็นกลางในการปฏิบัติงาน เข้าใจในเนื้องานและบริบทของแต่ละงาน วางคนให้ตรงกับงาน ดูแลการทำงาน ความมุ่งมั่นอดทนของผู้ใต้บังคับบัญชา ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อใช้พิจารณาความดีความชอบให้เกิดความเป็นกลาง ยุติธรรม ชัดเจน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และปฏิบัติตนกับทุกๆ คนในองค์กรในรูปแบบเดียวกัน

4) ด้านบุคลิกภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรึกษาหารือถึงปัญหา คิดวิเคราะห์ไตร่ตรอง ทำจิตใจให้นิ่งต่อปัญหา หมั่นพัฒนาตนเองให้มีสภาวะทางอารมณ์ที่มั่นคง ใช้หลักการและเหตุผล หาแนวทางการทำงานร่วมกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา ให้อภัยผู้อื่น พึงนึกเสมอว่าแต่ละบุคคลมีความรู้ทักษะ และอารมณ์ที่ต่างกัน คิดแบบใจเขาใจเรา ทุกๆ คนไม่ยอมทำผิดพลาดแต่หากเกิดข้อผิดพลาดขึ้นต้องรับฟังเหตุและผลก่อน ไม่ใช้อารมณ์ตัดสิน และหาทางแก้ไขปัญหาด้วยวิธีที่ดีที่สุด

5) ด้านการมีวิสัยทัศน์

ผู้บริหารสถานศึกษาควรเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา การใช้เทคโนโลยีผ่านรูปแบบออนไลน์ต่างๆ ตามหน่วยงานที่จัดอบรม ศึกษาเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต ไม่ปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความชำนาญ และนำความรู้มาบูรณาการในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ

6) ด้านมนุษยสัมพันธ์

ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนตามสิ่งที่เคยให้ไว้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามระเบียบ ข้อปฏิบัติต่างๆ สร้างความจริงจัง ความเอาใจใส่ แบ่งปัน ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ความช่วยเหลือ ห่วงใยเหมือนญาติพี่น้องในครอบครัว ให้ความสำคัญกับความคิดเห็นข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชา พูดคุยด้วยความจริงใจ ขยายความรู้ว่าหากทำหรือไม่ทำจะเกิดผลลัพธ์อย่างไร ช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มความสามารถ

7) ด้านความรับผิดชอบ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรเรียกผู้ใต้บังคับบัญชามาสอบถามสภาพปัญหา ข้อเท็จจริงจากผู้ใต้บังคับบัญชา ปกป้องผู้ใต้บังคับบัญชา แสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างไม่ควรหลีกเลี่ยงหรือโยนความผิด เพราะความผิดอาจเกิดจากความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ ตักเตือนหาความผิดนั้นจงใจให้เกิด

ความผิดพลาด ให้กำลังใจในกรณีที่มีความผิดพลาดนั้นเกิดจากความไม่ตั้งใจ ประเมินความผิดพลาดว่าส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาอย่างไร เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

5.2 การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีประเด็นสำคัญสามารถนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

5.2.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จากผลการวิจัยพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการบริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติงานอย่างเต็มความรู้ ความสามารถ สร้างภาวะผู้นำในตนเอง ปฏิบัติงานโดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม สร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา ชุมชน หน่วยงานภายนอก รับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน นำประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ญัตินันท์ แถวนาซุม (2561) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง คุณสมบัติเฉพาะรายบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกในการบริหารสถานศึกษา ภายใต้กฎระเบียบ ข้อปฏิบัติหรือข้อบังคับเฉพาะกลุ่มที่มีอาชีพทางการศึกษา โดยนำความรู้ ความสามารถ ทักษะไปดำเนินการให้องค์กรดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพี โสมโสภา (2560) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครูกลุ่มโรงเรียนสรรคบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่ พึงประสงค์ของครูกลุ่มโรงเรียนสรรคบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความรู้ความสามารถ จากผลการวิจัยพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีความรู้ ความสามารถในการบริหารสถานศึกษา โดยอาศัยประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ปฏิภาณไหวพริบ ความชำนาญด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานทั่วไป มีการวางแผนกำหนดนโยบายในการปฏิบัติงาน ศึกษาเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานในสายงาน มีทักษะด้าน ICT เข้าร่วมการอบรม ประชุม สัมมนา พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอย่างสม่ำเสมอ นำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาตนเองให้มีความชำนาญในการบริหารสถานศึกษาให้เท่าทันต่อสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ แสงพอนไซ สีวีไซ (2561)

ได้ศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทฤษฎีของครูผู้สอนในโรงเรียนประถม สมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ด้านความรู้ ความสามารถ มีค่าเฉลี่ยรายด้านสูงสุด โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ Magunson (2006) ได้ศึกษา คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาในสหรัฐอเมริกา พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ 1) คุณลักษณะด้านส่วนตัว ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดี ความรอบรู้ ความจริงใจ ความเป็นมิตร ใจกว้าง อารมณ์ขัน มีความ ยุติธรรม เปิดเผย มีความเอื้ออาทร ความเมตตาปราณี และมีวิจารณ์ญาณ 2) คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ ความรู้ความสามารถในการบริหาร ความสามารถในการตัดสินใจ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การ มอบหมายงาน ความสามารถในการติดต่อประสานงาน การยอมรับผู้อื่น ความสามารถในการวางแผน และการใช้อำนาจที่เหมาะสม ทั้งนี้อาจเนื่องผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และนำมา ประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา

5.2.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความเป็นผู้นำ จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความคิดริเริ่ม ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา สร้าง แรงจูงใจในการทำงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา สนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชา สร้างมนุษยสัมพันธ์ ความไว้วางใจ เชื่อใจเห็นอกเห็นใจ คอยรับฟังปัญหาของผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว คอยให้คำปรึกษา กล่าวชื่นชมในความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา สนับสนุนความก้าวหน้าของผู้ใต้บังคับบัญชา และ ช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร พัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ พัทยา หวยเศษ (2558) ได้กล่าวถึง ความเป็นผู้นำทางวิชาการ คือ แนวคิดกว้างไกลในด้านการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน เพื่อ พัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงของสังคม ส่งเสริมพัฒนาครูให้ผลิตสื่อที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมพัฒนาครู ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ นำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ที่ เหมาะสม และสอดคล้องกับ สิริรัตน์ อภิบาลศรี (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครูโรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด พบว่า ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีปฏิภาณไหวพริบในการตัดสินใจแก้ปัญหา มีความรับผิดชอบ สามารถ ควบคุมติดตามงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเชื่อมั่นและเต็มใจ ปฏิบัติงานตามคำสั่ง

5.2.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านคุณธรรมจริยธรรม จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต เมตตากรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติงานโปร่งใส มีความยุติธรรม วางตนเป็นกลาง มุ่งมั่นขยันหมั่นเพียร เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม รวบรวมข้อมูลการทำงานรายบุคคลอย่างเป็นธรรมเพื่อใช้ในการพิจารณาความดีความชอบ รับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา และบริหารงานอย่างยุติธรรม โดยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนมีความเสมอภาคเท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับ แสงพอนไซ สีวิไซ (2561) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะประจำตัวที่ดีของผู้บริหารโรงเรียนที่ครูคาดหวังหรือต้องการให้เป็นอย่างน้อยจะเป็นการยึดมั่นในการเมือง คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ความสามารถ และการมีแบบแผนในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับ บุชบา คำนนท์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาวางตนเป็นกลางในการบริหารงาน มีความเมตตากรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

5.2.5 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านบุคลิกภาพ จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี วางตนได้เหมาะสม น่าเชื่อถือ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีความกล้าหาญตัดสินใจเรื่องต่างๆ กระจ่างหรือร้อนในการปฏิบัติงาน มีความอดทนอดกลั้นหากเจอสถานการณ์ที่กระทบต่ออารมณ์ ไม่ใช่อารมณ์อยู่เหนือเหตุผล รู้จักให้อภัย รับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มใจ วิเคราะห์ไตร่ตรอง ใช้หลักการอธิบายด้วยเหตุและผล ให้ความสำคัญสิ่งที่คุณใต้บังคับบัญชาอธิบาย และหาแนวทางในการทำงานร่วมกันแก้ไขปัญหาด้วยวิธีที่ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ มัลลนา แก้วสุวรรณ (2557) ได้กล่าวถึง ด้านบุคลิกภาพ คือ บุคลิกภาพที่ดีของผู้บริหาร ประกอบด้วย คุณลักษณะด้านสติปัญญา คุณลักษณะทางร่างกาย คุณลักษณะทางอารมณ์ ผู้บริหารที่มีบุคลิกภาพดีจะต้องปฏิบัติอยู่ในศีลธรรมและธรรมเนียมของสังคม เป็นที่ศรัทธา เกิดความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาสถานศึกษาให้เจริญก้าวหน้าไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับ พัชรिता ทองมา (2561) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีกริยาวจาที่สุภาพ เอื้อเฟื้อต่อผู้ร่วมงาน มีความกล้าหาญ กล้าตัดสินใจ

5.2.6 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการมีวิสัยทัศน์ จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี สามารถกำหนดทิศทางของสถานศึกษาได้ มีความตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษากำหนดกลยุทธ์ในการบริหารงาน การจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา การใช้เทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ ตามหน่วยงานที่จัดอบรม ศึกษาเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความชำนาญ และนำความรู้มาบูรณาการในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ นันทกค สุขโข (2560) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สุพี โสมโสภาก (2560) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครูกลุ่มโรงเรียนสรรคบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีความตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบัน นำมากำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ในสถานศึกษา

5.2.7 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี วางตัวเหมาะสมกับผู้เรียน ชุมชน ยกย่องให้เกียรติผู้ใต้บังคับบัญชา มีความจริงใจ รับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา จะใช้ในกรณีที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานในสถานศึกษา ควรปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามระเบียบ ข้อปฏิบัติต่างๆ สร้างความจริงใจ ความเอาใจใส่ ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ความช่วยเหลือ เป็นห่วง เหมือนญาติพี่น้องในครอบครัว ให้ความสำคัญกับความคิดเห็นข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชา พูดคุยด้วยความจริงใจ แบ่งปัน ช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับ ชิวสารณ์ กิ่งแก้ว (2561) ได้ศึกษา คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ปรีชาติ ศิลาแยง (2557) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความจริงใจทั้งต่อหน้าและลับหลัง ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และวางตัวเหมาะสม

5.2.8 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความรับผิดชอบ จากผลการวิจัยว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีความรับผิดชอบต่อการบริหารงานอย่างชัดเจน ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนและไม่ได้เกิดจากการกระทำของตนแต่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเอง มีความกล้าหาญ มีความคิดริเริ่ม พึ่งพาได้ จัดหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการบริหารงานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ Stogdill (1948) ได้กล่าวถึง ความรับผิดชอบ คือ การพึ่งพาได้ ความริเริ่ม ความยืนหยัด ความเป็นนักต่อสู้ ความเชื่อมั่นตนเอง และความปรารถนาในความเป็นเลิศ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ศุภมาส วิษณุนาม (2560) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองในด้านความรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา ทั้งที่เกิดจากตนเอง และมีได้เกิดจากตนเองแต่อยู่ในความรับผิดชอบ เสมอต้นเสมอปลาย รับผิดชอบต่อหน้าที่

5.2.9 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร มีทั้งหมด 7 ด้าน ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ ทั้งนี้เป็นเพราะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารทั้ง 7 ด้าน ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นทักษะเฉพาะด้านของแต่ละบุคคล ที่แสดงออกมาในลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกทางความคิด วิสัยทัศน์ บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ ทักษะการบริหารงาน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ญัฐนันท์ แกวนาซุม (2561) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง คุณสมบัติเฉพาะรายบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกในการบริหารสถานศึกษา ภายใต้กฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติหรือข้อบังคับเฉพาะกลุ่มที่มีอาชีพทางการศึกษา โดยนำความรู้ ความสามารถ ทักษะไปดำเนินการให้องค์กรดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Goldhammer, et al. (1971 อ้างถึงใน สุนทร โคตรบรรเทา, 2560) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพไว้ 8 ประการ ดังนี้ 1) ไม่ได้ตั้งใจเป็นผู้บริหารตั้งแต่แรก เป็นผู้ที่ได้รับการส่งเสริมให้เป็นผู้บริหารจากหัวหน้า เมื่อเข้าสู่วงการด้วยความตั้งใจเป็นเพียงครูธรรมดาเท่านั้น 2) มีความศรัทธาต่อผู้เรียนอย่างจริงจัง ไม่มีอคติและวิจารณ์เด็กที่ไม่เรียนหนังสือ และเด็กที่มีปัญหาด้านความประพฤติ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเน้นความรับผิดชอบต่อภาระแก้ปัญหาของนักเรียน 3) มีความสามารถทำงานกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีความภูมิใจใน

ตัวครูและต้องยอมรับว่า ครูเป็นผู้เสียสละ ครูเป็นผู้มีความสามารถ มีความเชื่อมั่นและกระตือรือร้น รับฟังความคิดเห็นของครู ผู้ปกครอง และนักเรียน มีทักษะในการคิดอย่างฉับพลัน เห็นใจเพื่อนร่วมงาน และได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง 4) เป็นผู้เด็ดขาดในการหาการยอมรับความต้องการของสถานศึกษา ผู้บริหารมักเผชิญปัญหาที่เป็นอุปสรรค การขาดแคลนทรัพยากร ความยุ่งยากในข้อจำกัดของระบบราชการ มักจะละเมียดสายบังคับบัญชา โดยลดปัญหาจากแหล่งต่างๆ ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ และเป็นไปได้ 5) มีความกระตือรือร้นและยอมรับความรับผิดชอบของตน ผู้บริหารต้องมีความกระตือรือร้น และยอมรับในความรับผิดชอบของตนเอง ยอมรับบทบาทของตนเองในปัญหาสังคมปัจจุบัน ความไม่ชัดเจน และงานที่ทำมีความสำคัญน้อยกว่าเป้าหมายที่ตนเองรู้สึกว่าจะมีความสำคัญต้องไปให้ถึงเป้าหมาย 6) มีความมุ่งมั่นต่อศึกษา ผู้บริหารต้องมีความมุ่งมั่น สามารถแยกข้อแตกต่างระหว่างเป้าหมายการศึกษาในระยะสั้นและระยะยาว ผู้บริหารจึงต้องมีปรัชญาเกี่ยวกับบทบาทของการศึกษาและความสัมพันธ์ของปรัชญาบทบาทนั้น 7) เป็นผู้รู้จักปรับตัว หากผู้บริหารพบว่ามีบางสิ่งบางอย่างเป็นไปไม่ได้ ผู้บริหารสามารถเปลี่ยนแปลงได้ทันที และลงมือตามเส้นทางใหม่อย่างปลอดภัย 8) เป็นนักยุทธศาสตร์ที่สามารถ ผู้บริหารสามารถที่จะกำหนดวัตถุประสงค์และวางแผนวิธีการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุดในการเปลี่ยนแปลง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1) ความรู้ความสามารถ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความชำนาญในการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องศึกษาบริบท โครงสร้างงาน ขอบข่ายงาน หมั่นพัฒนาตนเองโดยการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา พัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยี รู้ทันข่าวการศึกษา นำความรู้ที่ได้มาพัฒนาสายงาน เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จ

2) ด้านความเป็นผู้นำ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เต็มใจและใช้ความสามารถของตนร่วมมือปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น การทำงานเพื่อให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ได้ตั้งไว้ ผู้บริหารต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจในการทำงานของทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายบริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องสร้างเป้าหมายในการทำงานร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชา มีความไว้วางใจในการทำงาน เชื่อใจซึ่งกันและกัน เสริมสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความเชื่อมั่น

สนับสนุนโอกาสของผู้ใต้บังคับบัญชา รับฟังความคิดเห็น ปัญหา พร้อมร่วมหาแนวทางในการแก้ไขแบบ
กัลยาณมิตร

3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความยุติธรรม
และวางตนเป็นกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรวางตนให้เหมาะสม ยึดระเบียบแบบแผนของ
แต่ละงาน มุ่งมั่นต่อองค์กร ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างถูกต้อง ชัดเจน
บริหารงานอย่างยุติธรรม โดยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนมีความเสมอภาคเท่ากัน

4) ด้านบุคลิกภาพ จากผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความอดทน อดกลั้น
ต่อสภาวะการณ์ต่างๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารไม่ควรใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผล ต้องมองว่าทุก
คนสามารถทำผิดพลาดได้ ผู้บริหารต้องรู้จักให้อภัย รับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มใจ
วิเคราะห์ที่ตรงตรง ใช้หลักการอธิบายด้วยเหตุและผล ให้ความสำคัญสิ่งที่คุณใต้บังคับบัญชาอธิบาย และ
หาแนวทางในการทำงานร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีที่ดีที่สุด

5) ด้านการมีวิสัยทัศน์ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะสามารถใช้
เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องไม่ปิดกั้นข้อมูล ข่าวสาร ความรู้
ควรเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา การใช้เทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ ตาม
หน่วยงานที่จัดอบรม ศึกษาเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความชำนาญ และนำ
ความรู้มาบูรณาการในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ

6) ด้านมนุษยสัมพันธ์ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความจริงใจกับ
ผู้ใต้บังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมองทุกคนอย่างเข้าใจ นึกถึงใจเขา
ใจเรา ความจริงใจ ความเอาใจใส่ ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ความช่วยเหลือ เป็นห่วง เหมือนญาติพี่น้อง
ในครอบครัว ให้ความสำคัญกับความคิดเห็นข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชา พุดคุยด้วยความจริงใจ
แบ่งปัน ช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มความสามารถ

7) ด้านความรับผิดชอบ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถยอมรับ
ผลที่ไม่ได้เกิดจากการกระทำของตนเองแต่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเองได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น
ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงความรับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้น ไม่ควรหลีกเลี่ยงหรือกล่าวหาความผิดให้
บุคคลอื่น หากในกรณีเป็นความผิดของผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารควรสอบถามสภาพปัญหา ข้อเท็จจริง
จากผู้ใต้บังคับบัญชา เพราะความผิดอาจเกิดจากความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ ตักเตือนหาความผิดนั้นจงใจให้
เกิดความผิดพลาด ให้กำลังใจในกรณีที่ความผิดพลาดนั้นเกิดจากความไม่ตั้งใจ ประเมินความผิดพลาด
ว่าส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาอย่างไร เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอื่น

5.3.2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

บรรณานุกรม

- กมลนันทน์ ศรีจ้อย. (2560). การบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในจังหวัดอุทัยธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี)
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ:
พริกหวานกราฟฟิค
- กัญญาณี สัมครกิจ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้
สะเต็มศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี)
- ขวัญพนม สติยศชัย. (2559). การศึกษาทักษะการบริหารในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของหัวหน้าฝ่าย
บริหารการศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดชัยภูมิ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ).
- จรัส โพธิศิริ. (2523). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จรรณี เก้าเอี้ยน. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการ
ปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จุฑามาส นาคปฐม. (2559). การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน
เทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม เทศบาลเมืองชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2560). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. สืบค้นจาก
http://conference.edu.ksu.ac.th/file/20160809_2488101126.pdf
- ชีวสาธน์ กิ่งแก้ว. (2561). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์).
- ณัฐนันท์ ธนัทประยูร. (2559). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
บูรพา).
- ณัฐนันท์ แถวนาชุม. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารกับการบริหารงาน
ความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียง
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ทรงพล เจริญคำ. (2562). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โอเอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- ธงชัย เจนโกศล. (2557). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).
- ธนาวุธ ทองทิพย์. (2556). **ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเขาพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์).
- นนทิพร สำน้อย. (2557). **การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคเหนือตอนล่าง**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. นนทบุรี: ตีรณสาร.
- นันทศักดิ์ สุขโข. (2560). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์).
- บุษบา คำนนท์. (2559). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ปกรณัฎฐ อินทร์มงคล. (2550). **ความพร้อมของข้าราชการครูที่มีต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร).
- ปรีชาดี ศิลลาแยง. (2557). **การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- พงษ์อิศรา ประหยัดทรัพย์. (2557). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พระวัชร ส่วโร (กสิวัฒน์). (2561). กลยุทธ์การบริหารความขัดแย้งตามหลักพุทธบริหารการศึกษา สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- พัชรिता ทองมา. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- พทยา ทวยเศษ. (2558). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ภักควลันชญ์ สารละลาย. (2558). การบริหารและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- มนิรัตน์ คำจำปา. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- มัลธนา แก้วสุวรรณ. (2557). การศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง).
- มุณีเราะห์ เจ๊ะมิง. (2559). การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดระยอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ยุคตันทันท์ หวานฉ่ำ. (2555). การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี)
- ยุทพงษ์ กิ่งวิชิต. (2555). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- วัลลภา ละอองเอี่ยม. (2552). การศึกษาอิทธิพลของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ที่มีต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).
- वासนา เต่าพาลี. (2557). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับปัจจัยจูงใจในการทำงานผลงานทาง วิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- วิทยา ประวะโซ. (2560). การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (หลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ). [ม.ป.ท.].
- ศศิธรดา แพงไทย. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. สืบค้นจาก <http://www.casjournal.cas.ac.th/admin/filedocument/1488009444-1.pdf>
- ศุภมาส วิสีชนาม. (2560). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี).
- สมหมาย อ่ำดอนกลอย. (มกราคม-มิถุนายน 2556). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 7(1).
- สระไกร ผาสุทร. (2559). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม).
- สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. (2564). ข้อมูลสารสนเทศ. สืบค้นจาก <https://sites.google.com/a/ssps4.go.th/ssps4main/home>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา
สืบค้นจาก https://data.bopp-obec.info/emis/school.php?Area_CODE=101704
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ. กรุงเทพฯ: สำนักฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2547). ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ. กรุงเทพฯ:
เอสแอนด์จีกราฟฟิค.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). การบริหารตามแนวปฏิรูปการศึกษา. วารสารวิชาการ, 5(6), 23-40.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2546). การพัฒนาครูสู่มาตรฐานวิชาชีพ. กรุงเทพฯ: สำนักฯ.
- _____. (2546). พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ:
คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สิริรัตน์ อภิบาลศรี. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครูโรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา สังกัด
กองการศึกษา เทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สุชตา แดงสุวรรณ. (2558). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- สุเทพ เท่งประกิจ. (2557). การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา).
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). การบริหารการศึกษา หลักการและทฤษฎี. (ฉบับปรับปรุง)
กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- สุนีรัตน์ จันทรานุกุล. (2561). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการบริหารการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
บูรพา).
- สุพี โสมโสภา. (2560). การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครูกลุ่มโรงเรียนสรรคบุรี 2
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- แสงพอนไซ สีวีไซ. (2561). **คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทฤษฎีของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- อธิภัทร มีแสงเพชร. (2560). **การวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะผู้บริหารสถานศึกษา ยุคไทยแลนด์ 4.0 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานศึกษาธิการภาค 1.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- อรรถพร สุนทรพงศ์. (2558). **การใช้หลักธรรมภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด).
- เอกราช ปลอดโปร่ง. (2557). **ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของพนักงานเทคนิค สำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- Beare, H., Caldwell, B. J., and Millikan, R.H. (1989). **Creating an excellent school.** New York: Routledge.
- Bell, L., & Howell, G. (2000). **The personnel function in educational administration** (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Bennis, W. G. (2000). **Managing people is like herding cats.** [n.p.]: Exclusive Excellence.
- Campbell, Ronald F. et al. (1980). **Introduction to Education Administration** (5th ed.). Boston: [n.p.].
- Cheng, Y. C. (2000). **School Effectiveness and School-Based Management : A Mechanism.** New York: South-Western College.
- Eakins, C. (1997). **Perceptions of principals and teacher concerning desirable leadership traits for principals in St. Louis elementary school (St. Louis, Missouri).** (Dissertation Abstracts International, 57(9), 158-A.).
- Good, Center V. (1973). **Dictionary of Education.** New York: McGraw-Hill.
- Harold Koontz & Heinz Weihrich. (1991). **Management** (9th ed.). New York: McGraw-Hill.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Goodhart, W. H. Jr. (1991) .**The instrumental and expressive Characteristics of public secondary school and effectiveness.** (Dissertation Abstracts International. 50(7) : 211).
- Gove, P. B. (1965). **Webates's Third New International Dictionary.** Sringfield: G&C Merriam.
- Hickman, C. R., and Silva, M. A. (1984). **Creating excellence : Managing corporate culture, strategy and change in the new age.** New York: New American Library.
- Jesse, B. (1999). **Essentials of Psychological Testing.** New York: Harper and Row.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). **Determination sample size for research activities.** Education and Psychology Measurement,
- Likert, R. (1967). **The human organization : Its management and value.** New York: McGraw-Hill.
- Magunson, W. C. (2006). **Characteristic of Successful School Business Manager.** (Dissertation Abstracts International, 32 (1) : 133 -A.).
- Marafino, J. A. (1991). **Perceived administrative skill of elementary principles as measured by the Nassp assessment center dimensions.** (Dissertation Abstracts International).
- Mayton, H. M. (1980). **A Study of the Elementary School Principalship in the State of Alabama.** (Dissertation Abstracts International).
- Simon, Herbert A. (1987). **Administrative Behavior.** New York: John Wiley & Sons.
- Stade, R. W. (1973). **Managing career education programs.** Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hill.
- Stephen, P.,R., & Mary, C. (2011). **Management.** แปลโดย วิรัช สงวนวงศ์วาน (17th ed.). Bangkok, Thailand: Pearson Education Indochina.

บรรณานุกรม (ต่อ)

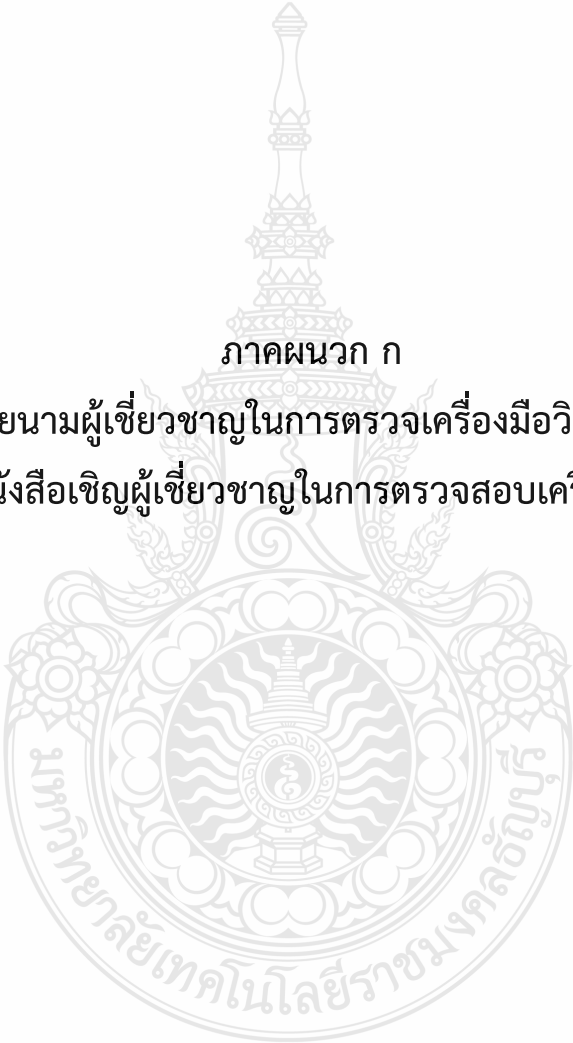
Stogdill, Ralph M. (1948). Personal Factors Associated with Leadership : A Survey of the Literature. **Journal of Pshcyology**.

Weber, Max. (1947). **The Theory of Social and Economic Organization** Trans. Talcott Parsons, New York: Oxford University Press.

ภาคผนวก

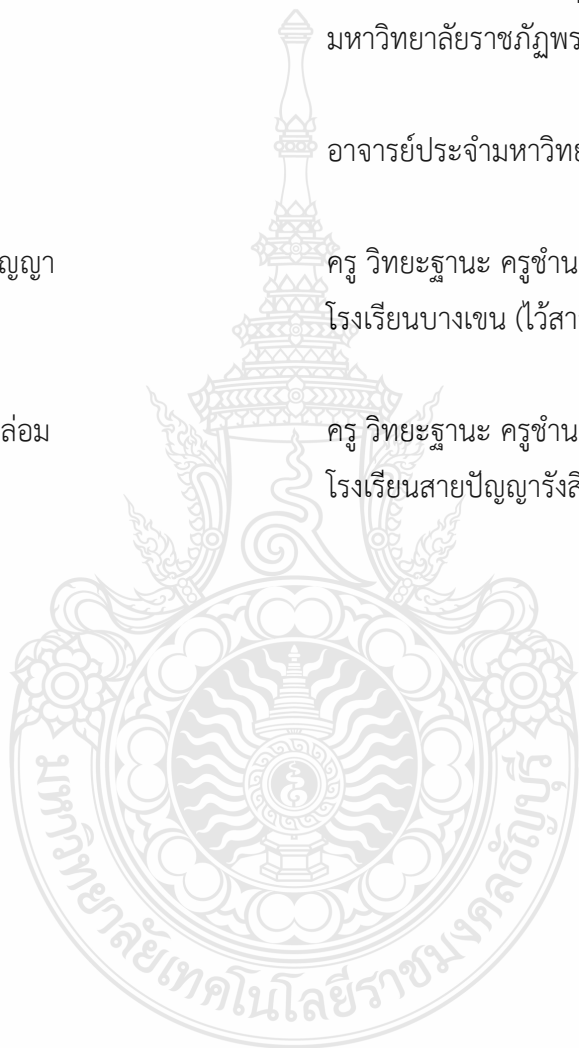
ภาคผนวก ก

- รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย
- หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศม์ ภูติอริยวัฒน์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสวียน เจนเข้ว่า อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
3. ดร.วิษณุ เป็รัมย์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
4. ดร.อธิคุณ สิ้นหนาปัญญา ครู วิทยะฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบางเขน (ไว้สาถึอนุสรณ์)
5. นางวัชรภรณ์ กลมกล่อม ครู วิทยะฐานะ ครูชำนาญการ
โรงเรียนสายปัญญารังสิต

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๔๓๑

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทรีศรี ภูตอริวัฒน์

เนื่องด้วย นางสาวกศปภา บัญญัติ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้
ความสามารถ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวกศปภา บัญญัติ
เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๒ ๕๔๔ ๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๔๗๘

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสวียน เจนเข้ว่า

เนื่องด้วย นางสาวกัญญา บัญญัติ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในกรณี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวกัญญา บัญญัติ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๒ ๕๔๙ ๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๓๗๗ ๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๕๓๗

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.วิษณุ เปรียวนิม

เนื่องด้วย นางสาวกัญญา บัญญัติ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวกัญญา บัญญัติ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นัยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๒ ๕๔๙ ๓๒๐๕

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๙๓๘

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อธิคุณ สิ้นธนาปัญญา

เนื่องด้วย นางสาวกศปภา บัญญัติ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวกศปภา บัญญัติ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๒ ๕๔๙ ๓๒๐๕

โทรสาร ๐๒ ๕๓๗ ๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๔๓๐๓

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางวัชรินทร์ กลมกล่อม

เนื่องด้วย นางสาวกัญญา บัญญัติ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวกัญญา บัญญัติ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๒ ๕๔๔ ๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๓๗ ๕๐๔๙

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามฉบับนี้จะเก็บเป็นความลับไม่เผยแพร่และไม่กระทบต่อหน้าที่การงานและหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่านในการกรอกแบบสอบถามตามความเป็นจริงมากที่สุด โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวภคปภา บัญญัติ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. วุฒิการศึกษา

( ) ปริญญาตรี

( ) สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ทำงาน

( ) น้อยกว่า 5 ปี

( ) 5 – 10 ปี

( ) 11 – 20 ปี

( ) มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยกำหนด
คะแนน กับระดับความคิดเห็นดังนี้

- 5 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1
ด้านความรู้ความสามารถ						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีปฏิภาณไหวพริบ					
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถแก้ปัญหา					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีความชำนาญในการบริหารงานวิชาการ					
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีความชำนาญในการบริหารงานบุคคล					
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีความชำนาญในการบริหารงานงบประมาณ					
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีความชำนาญในการบริหารงานทั่วไป					
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจกระบวนการวางแผน นโยบายและการนำแผนปฏิบัติการมาปฏิบัติ					
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน					
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง					

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา					
11	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำสถานศึกษาพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม					
ด้านความเป็นผู้นำ						
12	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เต็มใจและใช้ความสามารถของตนร่วมมือปฏิบัติงานอย่างเต็มที่					
13	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำองค์กรพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม					
14	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล					
15	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถตัดสินใจได้อย่างเด็ดขาด					
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
17	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำกิจกรรมต่างๆ อยู่เสมอ					
18	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม					
ด้านคุณธรรมจริยธรรม						
19	ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในวิชาชีพ					
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีความซื่อสัตย์สุจริต มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน					
21	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเมตตา กรุณา กับผู้ใต้บังคับบัญชา					
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงาน					
23	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและองค์กร					

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1
24	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยุติธรรมและวางตนเป็นกลาง					
25	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน					
26	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ยอมรับและศรัทธาของผู้ใต้บังคับบัญชา					
ด้านบุคลิกภาพ						
27	ผู้บริหารสถานศึกษาวางตนได้เหมาะสม เป็นที่น่าเชื่อถือ					
28	ผู้บริหารสถานศึกษามีสุขภาพร่างกายแข็งแรง					
29	ผู้บริหารสถานศึกษามีความกล้าหาญในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ					
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน					
31	ผู้บริหารสถานศึกษามีความอดทน อดกลั้นต่อสถานการณ์ต่างๆ					
32	ผู้บริหารสถานศึกษามีบุคลิกภาพที่ดี					
ด้านการมีวิสัยทัศน์						
33	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคต นำมากำหนดทิศทางของสถานศึกษาได้					
34	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะสามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย					
35	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้เรียนรู้เทคโนโลยีที่ทันสมัย					
36	ผู้บริหารสถานศึกษามีความตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา					
37	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารและจัดการศึกษาได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง					

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1
ด้านมนุษยสัมพันธ์						
38	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและมีการวางตัวเหมาะสมกับผู้ใต้บังคับบัญชา					
39	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์ที่ดี วางตัวเหมาะสมกับผู้เรียน และชุมชน					
40	ผู้บริหารสถานศึกษามีความจริงใจกับผู้ใต้บังคับบัญชา					
41	ผู้บริหารสถานศึกษายกย่อง ให้เกียรติผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ					
42	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา					
43	ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาและช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่					
ด้านความรับผิดชอบ						
44	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถยอมรับผลจากสิ่งที่ตนได้กระทำไว้ในอดีตทั้งทางที่ดีและทางที่ไม่ดีได้					
45	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถยอมรับผลที่ไม่ได้เกิดจากการกระทำของตนแต่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเองได้					
46	ผู้บริหารสถานศึกษากล้าเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างกล้าหาญ					
47	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาอยู่เสมอ					
48	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอย่างยุติธรรม					
49	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการบริหารงานอย่างชัดเจน					

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

*****

ด้านที่ 1 ด้านความรู้ความสามารถ

ท่านมีแนวทางพัฒนาตนเองให้มีความชำนาญในการบริหารงานวิชาการอย่างไร

.....

.....

.....

ด้านที่ 2 ด้านความเป็นผู้นำ

ท่านสามารถจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เต็มใจและใช้ความสามารถของตนร่วมมือปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ได้อย่างไร

.....

.....

.....

ด้านที่ 3 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ท่านมีวิธีการอย่างไรในการบริหารงานอย่างมีความยุติธรรมและวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติงาน

.....

.....

.....

ด้านที่ 4 ด้านบุคลิกภาพ

ท่านมีวิธีการปฏิบัติตนอย่างไรให้ตนเองมีความอดทนอดกลั้นต่อสภาวะการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

.....

.....

.....

ด้านที่ 5 ด้านการมีวิสัยทัศน์

ท่านมีแนวทางในการพัฒนาตนเองอย่างไรในด้านทักษะความสามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

.....

.....

.....

ด้านที่ 6 ด้านมนุษยสัมพันธ์

ท่านมีแนวทางในการปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงออกถึงความจริงใจกับผู้ได้บังคับบัญชา

.....

.....

.....

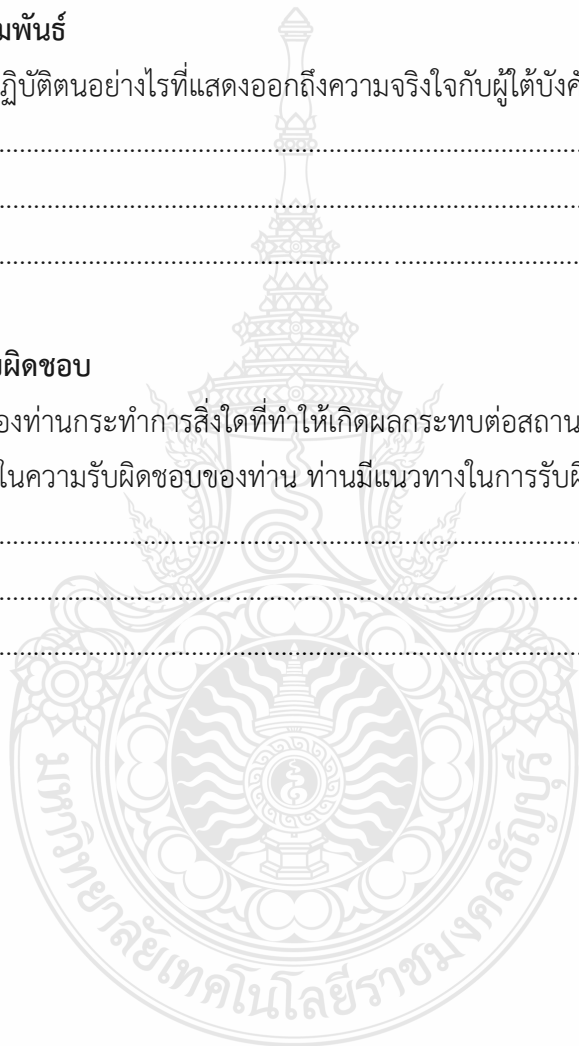
ด้านที่ 7 ด้านความรับผิดชอบ

หากผู้ได้บังคับบัญชาของท่านกระทำการสิ่งใดที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสถานศึกษาซึ่งมิได้เกิดจากการกระทำของท่าน แต่อยู่ในความรับผิดชอบของท่าน ท่านมีแนวทางในการรับผิดชอบสิ่งนั้นอย่างไร

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC
ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

**ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC
ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย**

**เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี**

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)					ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5		
	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม							
1	เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	วุฒิการศึกษา ( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3	ประสบการณ์ทำงาน ( ) น้อยกว่า 5 ปี ( ) 5 – 10 ปี ( ) 11 – 20 ปี ( ) มากกว่า 20 ปี	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

คำชี้แจง แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ประกอบด้วย องค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความรู้ความสามารถ
2. ด้านความเป็นผู้นำ
3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม
4. ด้านบุคลิกภาพ
5. ด้านการมีวิสัยทัศน์
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์
7. ด้านความรับผิดชอบ

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5		
ด้านความรู้ความสามารถ								
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีปฏิภาณไหวพริบ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถแก้ปัญหา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีความชำนาญในการบริหารงานวิชาการ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีความชำนาญในการบริหารงานบุคคล	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีความชำนาญในการบริหารงานงบประมาณ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีความชำนาญในการบริหารงานทั่วไป	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจกระบวนการวางแผน นโยบายและการนำแผนปฏิบัติการมาปฏิบัติ	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5		
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
11	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำสถานศึกษาพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ด้านความเป็นผู้นำ								
12	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เต็มใจและใช้ความสามารถของตนร่วมมือปฏิบัติงานอย่างเต็มที่	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
13	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำองค์กรพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
14	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
15	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถตัดสินใจได้อย่างเด็ดขาด	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
17	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำกิจกรรมต่างๆ อยู่เสมอ	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
18	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ด้านคุณธรรมจริยธรรม								
19	ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในวิชาชีพ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใสในการปฏิบัติงาน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5		
21	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเมตตา กรุณา กับผู้ใต้บังคับบัญชา	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงาน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
23	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและองค์กร	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
24	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยุติธรรมและวางตนเป็นกลาง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
25	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
26	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ยอมรับและศรัทธาของผู้ใต้บังคับบัญชา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ด้านบุคลิกภาพ								
27	ผู้บริหารสถานศึกษาวางตนได้เหมาะสมเป็นที่น่าเชื่อถือ	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
28	ผู้บริหารสถานศึกษามีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
29	ผู้บริหารสถานศึกษามีความกล้าหาญในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
31	ผู้บริหารสถานศึกษามีความอดทนอดกลั้นต่อสภาวะการณ์ต่างๆ	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
32	ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษามีความเฉลียวฉลาด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5		
ด้านการมีวิสัยทัศน์								
33	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคต นำมากำหนดทิศทางของสถานศึกษาได้	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
34	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะสามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
35	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาได้เรียนรู้เทคโนโลยีที่ทันสมัย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
36	ผู้บริหารสถานศึกษามีความตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
37	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารและจัดการศึกษาได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ด้านมนุษยสัมพันธ์								
38	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและมีการวางตัวเหมาะสมกับผู้ใต้บังคับบัญชา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
39	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์ที่ดีวางตัวเหมาะสมกับผู้เรียน และชุมชน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
40	ผู้บริหารสถานศึกษามีความจริงใจกับผู้ใต้บังคับบัญชา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
41	ผู้บริหารสถานศึกษายกย่อง ให้เกียรติผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
42	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
43	ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาและช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5		
ด้านความรับผิดชอบ								
44	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถยอมรับผลจากสิ่งที่ตนได้กระทำไว้ในอดีตทั้งทางที่ดีและทางที่ไม่ดีได้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
45	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถยอมรับผลที่ไม่ดีที่เกิดจากการกระทำของตนแต่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเองได้	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
46	ผู้บริหารสถานศึกษากล้าเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่าง กล้าหาญ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
47	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาอยู่เสมอ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
48	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอย่างยุติธรรม	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
49	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการบริหารงานอย่างชัดเจน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล นางสาวภักฎา บุญดี
วัน เดือน ปีเกิด วันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2528
ที่อยู่ บ้านเลขที่ 88/112 หมู่บ้านพรทวีวัฒน์ 5 ตำบลคลองสอง
อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
การศึกษา ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชา การบัญชี
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ประกาศนียบัตร (วิชาชีพครู) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปริญญาโท ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ประสบการณ์ทำงาน
พ.ศ.2559- 2561 ครูผู้ช่วย โรงเรียนสายปัญญารังสิต สพม.ปทุมธานี
พ.ศ.2561 - ปัจจุบัน ครู คศ.1 โรงเรียนสายปัญญารังสิต สพม.ปทุมธานี
โทรศัพท์ 063-6298525
อีเมล phakpapha_b@mail.rmutt.co.th

